**КАМЕНИЦА АД**
**ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР**
**ИНДИВИДУАЛЕН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА**
**ИНДИВИДУАЛЕН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**
**31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.**

**КАМЕНИЦА АД**
**СЪДЪРЖАНИЕ**
**31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.**


| | Стр. |
|---|---|
| ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР | |
| ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ | 1 |
| ИНДИВИДУАЛЕН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА | 2 |
| ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД | 8 |
| ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ | 9 |
| ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ | 10 |
| ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ | 11 |
| ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ | 12 - 52 |

# Доклад на независимия одитор

**До акционерите на „Каменица" АД**

## Мнение

Ние извършихме одит на индивидуалния финансов отчет на „Каменица" АД („Дружеството"), съдържащ индивидуален отчет за финансовото състояние към 31 декември 2019 г. и индивидуален отчет за всеобхватния доход, индивидуален отчет за промените в собствения капитал и индивидуален отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните бележки към индивидуалния финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният индивидуален финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2019 г. и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС) и интерпретацията на Европейската Комисия Вътрешен пазар и услуги.

## База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет".

Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

**Независимост**

Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит, приложими по отношение на нашия одит на индивидуалния финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на Закона за независимия финансов одит и Кодекса на СМСЕС.

## Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от индивидуален годишен доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва индивидуалния финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно индивидуалния финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на индивидуалния финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с индивидуалния финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

**Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството**

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на индивидуалния годишен доклад за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

**Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството**

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

а) Информацията, включена в индивидуалния годишен доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен индивидуалния финансов отчет, съответства на индивидуалния финансов отчет.

б) Индивидуалният годишен доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

## Отговорности на ръководството за индивидуалния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този индивидуален финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на индивидуалния финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

## Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали индивидуалния финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в индивидуалния финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в индивидуалния финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на индивидуалния финансов отчет, включително оповестяванията, и дали индивидуалния финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Цветана Ценкова
Регистриран одитор
18 юни 2020 г.
София, България

Одиторско дружество София Рег. № 085 ПрайсуотърхаусКупърс Одит ООД

Боряна Димова
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД

**КАМЕНИЦА АД**
**ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ**
**31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.**

**Съвет на директорите**

Михай Войку
Антон Карлов
Атанас Бойчев
Александру – Филип Номикос
Саймън Кери

**Изпълнителен директор**

Михай Войку
Антон Карлов
Атанас Бойчев

На 3 февруари 2020 г. беше обявено назначаването на нов Генерален Мениджър на Каменица АД – Владан Матич.
На 9 Март 2020г, настъпиха следните промени: Михай Войку беше освободен от поста си на Изпълнителен Директор, и беше заличен от Търговския регистър като представляващ Каменица АД.
На 9 Март 2020 г Владан Матич беше вписан в Търговския регистър като Прокурист на Каменица АД.,

**Седалище**

бул. „Източен" № 69
Пловдив, България

**Обслужващи банки**

Ситибанк Европа АД
Банк Мендес Ганс, Холандия
УниКредит Булбанк

**Одитор**

„Прайсуотърхаус Купърс Одит" ООД
бул. "Мария Луиза" № 9-11,
София 1000

**КАМЕНИЦА АД**
**ИНДИВИДУАЛЕН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА**
**31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.**

Ръководството представя своя годишен доклад и финансов отчет на „Каменица" АД (наричана по-долу „Дружеството") към 31 декември 2019 г., изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

**Обща информация**

„Каменица" АД („Дружеството") е акционерно дружество, регистрирано по фирмено дело № 2014/ 1995 г. от Пловдивски окръжен съд в съответствие с Търговския закон на Република България.

Седалището и адресът на управление на Дружеството е в град Пловдив, бул. „Източен" № 69.
Дружеството е член на групата Молсон Коорс в България. „Каменица" АД се контролира от Молсон Коорс Холандия Б.В. (бивше Старбев Холандия Б.В.). Компанията-майка на групата е Старбев Холандия САРЛ (регистрирана в Холандия). През 2012 г. групата Старбев беше придобита от Молсон Коорс Брюинг Къмпани, като през 2015г. Молсон Коорс Холандия Б.В. се влива в Старбев Холандия Б.В., след което СтарБев Холандия Б.В. се преименува на Молсон Коорс Холандия Б.В. Към 31 декември 2018 г. „Каменица" АД и Молсон Коорс Холандия Б.В са собственост и се контролират от Молсон Коорс Брюинг Къмпани.

**Описание на основната дейност**

Основната дейност на Дружеството включва производство и търговия с пиво.

**Персонал**
Към 31 декември 2019 г. персоналът на Дружеството е 537 служители, наети по трудови договори.

**Резултат за текущия период**

1. **Произведени обеми**

През 2019 г. „КАМЕНИЦА" АД е произвела 1,329,633 hl бира (2018 г.: 1,422,384 hl).

2. **Финансова информация**

За финансовата 2019 година, приходите от дейността на Дружеството са в размер на 127,386 хил. лв. (2018 г.: 130,145 хил. лв.), а резултатът преди данъци е печалба в размер на 7,500 хил. лв. (2018 г.: печалба в размер на 1,354 хил. лв.). Всеобхватният доход е печалба в размер на 6,725 хил. лв. (2018 г.: печалба в размер на 1,033 хил. лв.), както е оповестено в отчета за всеобхватния доход и приложенията към финансовия отчет.

Текущите пасиви на Дружеството надвишават текущите активи към 31 декември 2019 г. със сумата от 10,372 хил. лв. (2018 г.: 14,888 хил. лв.) Основната причина за това е инвестиционната политика на дружеството за разширяване на производствените мощности и складови площи. Ръководството не счита, че Дружеството ще изпитва проблеми с ликвидността, тъй като средната събираемост на търговските вземания е по-малко от 30 дни, докато договорените условия за плащане на доставчици е между 3 и 6 месеца. Също така, Дружеството генерира положителни парични потоци от оперативна дейност 18,614 хил. лв. през 2019 г. и 22,413 хил. лв. през 2018 г.

3. **Инвестиции**

През финансовата 2019 година Дружеството е направило инвестиции на обща стойност 10,800 хил. лв. (2018 г.: 12,320 хил. лв.)

## 3. Инвестиции (продължение)

***Инвестиционни цели за 2020 г.***

За 2020 г. Дружеството планира да запази стойността на инвестициите близка до размера от 2019 г.

## 4. Информация за маркетингови и търговски дейности

**Маркетингови дейности:**

През 2019 година основните маркетингови активности на „Каменица" АД са следните:

**Марка Каменица**

- Имиджова кампания на марката „Наздраве! За моментите, които си заслужават", насочена към основната функционална черта на Каменица, а именно автентичният й вкус. Кампанията бе подкрепена в телевизия и интернет.

- Каменица бе официалната бира на Пловдив по време на събитието „Европейска столица на културата 2019". Марката бе подкрепена с присъствие на емблематични събития за Пловдив, интернет и външна реклама.

- „Пивоварница Каменица" отвори врати в средата на април, за да зарадва любителите на крафт бира и хубава храна. „Пивоварница Каменица" може да се похвали с престижната награда „Сграда на годината" в категория „Производствени сгради" в националния конкурс „Сграда на годината България 2019".

- Лансиране на Каменица пластмасова бутилка 2.2 л. в традиционна търговия, с което марката предостави възможност на консуматорите си да се насладят на автентичния й вкус повече.

- Лансиране на КМНЦ стъклена бутилка 0,330 л : Бърза Каменица за бързи поводи. Кампанията бе подкрепена в телевизия, външна реклама и интернет.

- Мащабна консуматорска промоция „Над 1 999 999 бири под капачките", която даде възможност на консуматорите на Каменица да спечелят над два милиона безплатни Каменица CAN 0,5л. и 999 комплекта по 3 тениски с лого „Е това е". Активността бе подкрепена в телевизия, интернет, както и с водеща видимост в магазинната мрежа.

В резултат на изброените по-горе маркетингови активности през 2019 година, Каменица запази позицията си на „Любима бирена марка на българите" (източник Kantar Beacon) и запази позиция в ТОП 3 на най-продавани бирени марки през 2019 (източник AC Nielsen).

**Марка Астика:**

- Промоционална опаковка Astika 2,3 L PET

- Национална консуматорска промоция „Спечели безплатна бира", където всяка четвърта капачка криеше шанса да спечелиш безплатна бира. Период на промоцията: 1.09.2019 – 31.12.2019 г. Промоцията беше подкрепена с комуникация на опаковката на продукта, както и комуникация в точките на продажба.

## 4. Информация за маркетингови и търговски дейности(продължение)

**Марка Бургаско:**

- Имиджова кампания на марката „Отпусни се, морето е тук", насочена към основното функционално предимство на Бургаско – релакс и освежаване. Кампанията бе подкрепена в телевизия и интернет.

- Външна рекламна кампания на Бургаско в София и Домашен регион на марката – град Бургас и Южно Черноморие – с цел подобряване видимостта на марката.

**Търговска дейност:**

През 2019 г. основните фокуси на Търговския отдел на Каменица АД бяха:

- Изпълнение на интегрирания маркетингов и търговски план.
- Поддържане на високи търговски стандарти на представяне на пазара.
- Успешното провеждане на консуматорски и клиентски промоции.
- Успешното изпълнение на бранд плановете.
- Поддържане на адекватно-високи нива на дистрибуция на продуктите на Каменица АД.
- Изготвянето и въвеждане на план за управление на хладилници, чадъри и други рекламни материали.

**Пазар и Клиенти**

По данни на изследователска агенция ACNielsen, общите продажби на пиво в страната през 2019 г. спрямо 2018 г. отбелязват ръст от 0,7% ( в калкулациите не участват бирените миксове ). В развитието на пазара се забелязва тенденция към покупката и консумацията на по-премиални предложения. Също така потребителите се ориентират все повече към „кен" опаковки за сметка на големи пластмасови бутилки (PET), а каналът, отбелязал най-висок ръст в продажби на бира, е супермаркети (местни и международни вериги). Всички фактори изброени по-горе допринасят за значително по-висок ръст на продажбите в стойност спрямо тези в обем: 4,5% спрямо 0,7%.

Дружеството реализира своята продукция само чрез продажби на едро на юридически лица ,Дистрибутори", като няма право да продава на дребно на крайни потребители според Закона за Акцизите.

**Управление на рисковете**

**Кредитен риск**

Кредитният риск за Дружеството произтича основно от вземания от клиенти и инвестиции във финансови инструменти. Експозицията към кредитен риск е в резултат на индивидуалните характеристики на отделните клиенти. Тази експозиция също така може да зависи от риск от не плащане, присъщ за индустрията или за вътрешния пазар, на който Дружеството оперира.

Приблизително 41% от приходите на Дружеството за 2019 г. са в резултат на продажби към десет клиента (2018 г.: 36% от приходите). 1% от приходите за 2019 г. са реализирани от износ (2018г.: 1%). Максималната кредитна експозиция на Дружеството по повод на признатите финансови активи, възлиза на съответната им стойност по баланса. Максималната кредитна експозиция към датата на баланса е:

| **В хил. лв.** | **31.12.2019 г.** | **31.12.2018 г.** |
|---|---|---|
| Търговски вземания | 8,588 | 9,686 |
| Пари и парични еквиваленти | 18,955 | 16,770 |
| Вземания от свързани лица, вкл. предоставен заем | 2,186 | 838 |
| | **29,729** | **27,294** |

## Управление на рисковете (продължение)

### Ликвиден риск

Целта на финансовото планиране на Дружеството е да посрещне плащанията на своите разходи и текущите си задължения, включително обслужването на финансовите си задължения, за период от 30 дни; това планиране изключва потенциалния ефект на извънредни обстоятелства, които не биха могли да бъдат предвидени при нормални обстоятелства. В допълнение, Дружеството е сключило следните договори за заем:

*Междуфирмени заеми*

Дружеството има задължение за заем във връзка с придобиване на Търговска марка „Каменица“ към 31 декември 2019 г. в размер на 20,402 хил. лв. (2018 г.: 24,598 хил. лв.) подробности по който са оповестени в приложение 14 „Заем от свързано лице“ и приложение 18 “Оповестяване на свързани лица“.

Дружеството има вземане за заем за финансиране на дейност към 31.12.2019 г. в размер на 846 хил. лв. от Пивоварница Каменица ЕООД, подробности по който са оповестени в приложение 18 “Оповестяване на свързани лица“.

### Валутен риск

Валутният риск, произтичащ от чуждестранните експозиции на Дружеството е минимален, тъй като валутният курс евро/лев е фиксиран в резултат от валутния борд, въведен в България.

### Управление на капитала

Основната цел на управлението на капитала на Дружеството е да осигури максимизиране стойността на бизнеса за акционерите.

## Финансови инструменти

### Финансови инструменти по категории

| | 31 декември 2019 г.<br>хил. лв. | 31 декември 2018 г.<br>хил. лв. |
|---|---|---|
| **Активи според баланса:** | **Отчитани по амортизирана стойност** | **Отчитани по амортизирана стойност** |
| Търговски вземания | 8,588 | 9,686 |
| Пари и парични еквиваленти | 18,955 | 16,770 |
| Вземания от свързани лица, вкл. предоставен заем | 2,186 | 838 |
| | **29,729** | **27,294** |

| **Пасиви според баланса:** | **Отчитани по амортизирана стойност** | **Отчитани по амортизирана стойност** |
|---|---|---|
| Заеми от свързани лица | 20,402 | 24,598 |
| Търговски задължения и задължения по депозити за амбалаж | 36,483 | 39,094 |
| Задължение за възстановяване | 656 | 1,981 |
| Търговски задължения към свързани лица | 1,015 | 1,101 |
| Пасиви по лизинги | 9,695 | - |
| **Общо** | **68,251** | **68,774** |

**Притежаване собствени акции**

Дружеството не притежава собствени акции към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. Дружеството не е придобивало или прехвърляло собствени акции през годината.

**Членове на Съвета на директорите**

Към 31 декември 2019 г. членовете на Съвета на директорите („СД“) включват:

Михай Войку
Антон Карлов
Атанас Бойчев
Александру – Филип Номикос
Саймън Кери

Членовете на СД не получават допълнително възнаграждение за участието си в СД. Общата сума на възнагражденията на членовете на СД на Дружеството за 2019 г. е в размер на 339 хил. лв. (2018 г.: 806 хил. лв.)

Членовете на СД не са придобивали, притежавали или прехвърляли акции и облигации на Дружеството през 2019 г. Членовете на СД не притежават права да придобиват акции и облигации на Дружеството към 31 декември 2019 г.

Към 31 декември 2019 г. членът на СД Антон Карлов е член на Съвета на Директорите в следните дружества:

- „Каменица Хил Резиденсис“ АД
- „Каменица Офис Парк“ АД
- „Каменица Парк“ АД
- „Каменица Хил Инвестмънт“ АД

С изключение на гореизложеното, към 31 декември 2019 г. членовете на СД :
- не участват в съветите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници;
- не притежават повече от 25 на сто от капитала на друго дружество;
- не участват в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети;

**Събития след отчетната дата**

В края на 2019 г. за пръв път се появиха новини от Китай за COVID-19 (Коронавирус). Ситуацията в края на годината се определяше от ограничен брой случаи на неизвестен вирус, докладвани на Световната здравна организация. През първите няколко месеца на 2020 г. вирусът се разпространи в световен мащаб и отрицателното му въздействие набра скорост. Ръководството счита текущата ситуация за некоригиращо събитие, възникнало след датата на отчетния период. Тъй като към датата на издаване на този финансов отчет ситуацията е все още в развитие и въпреки че до момента няма съществено влияние върху обичайният бизнес на Дружеството, Дружеството не е в състояние оцени влиянието на COVID-19 върху бъдещото финансово състояние и финансовите резултати от дейността, но ръководството очаква, че влиянието ще бъде негативно. Ръководството на Дружеството ще продължи да наблюдава потенциалното въздействие и ще предприеме всички възможни стъпки за смекчаване на евентуалните ефекти. Следва да се отбележи, че Дружеството е въвело план за осигуряване на бизнеса и са взети предпазни мерки за опазване на здравето на хората, обезопасяване на работните места и съхраняване на паричните ресурси. Финансовото състояние на Дружеството е стабилно и разполага с достатъчно ликвидни ресурси.

**Вероятно бъдещо развитие на Дружеството**

Дружеството ще продължи да подкрепя основните си марки, като затвърждава водещите им позиции в съответните ценови сегменти и подпомага рентабилния ръст в продажбите на бира. Планираният ръст на обемите е обезпечен с инвестиции в производствените мощности на дружеството в Хасково, както и с маркетинговите и търговски програми. Дружеството също така ще продължи успешно въведените програми за управление на разходите, с които да минимизира рисковете от инфлационните процеси на местния и международен пазар на основните суровини и материали.

**Действия в областта на научноизследователската и развойната дейност**

През финансовата 2019 година в Дружеството не е извършвана научноизследователска и развойна дейност.

**Сделки със свързани лица**

Дружеството извършва транзакции с предприятия под общ контрол на Молсон Коорс Брюинг Кампани.

Общата сума на начислените възнаграждения на ключовия управленски персонал на Дружеството за финансовата 2019 година е в размер на 339 хил. лв. (2018: 806 хил. лв.).

**Клонове**

Дружеството няма клонове към 31 декември 2019 г. и към 31 декември 2018 г.

**Отговорности на ръководството**

Според българското законодателство, ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към края на годината, финансовото му представяне и паричните му потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на годишния финансов отчет към 31 декември 2019 г. и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки. Финансовият отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление и контрол върху активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

КАМЕНИЦА IV АД

Антон Карлов

Изпълнителен директор

Каменица АД

Пловдив
11.06.2020 г.

**КАМЕНИЦА АД**
**ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД**
**ЗА ГОДИНАТА ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.**

| | Прил. | За годината, приключваща на 31 декември 2019 г. хил. лв. | 2018 г. хил. лв. |
|---|---|---|---|
| Продажба на продукция | 4 | 127,386 | 130,145 |
| Себестойност на продажбите | | (62,926) | (66,924) |
| **Брутна печалба** | | **64,460** | **63,221** |
| Други оперативни приходи | 5.1 | 1,068 | 1,738 |
| Разходи за продажба и дистрибуция | 5.2 | (42,195) | (43,470) |
| Административни разходи | 5.3 | (14,579) | (17,066) |
| Други оперативни разходи/нето | 5.6 | 642 | 531 |
| Разходи по преструктуриране | 5.6 | (291) | (489) |
| **Оперативна печалба** | | **9,105** | **4,465** |
| Финансови приходи | 5.7 | 35 | 12 |
| Финансови разходи | 5.7 | (1,640) | (3,123) |
| **Печалба преди данъци** | | **7,500** | **1,354** |
| Разход за данък върху доходите | 6 | (775) | (323) |
| **Печалба за годината** | | **6,725** | **1,031** |
| **Друг всеобхватен доход, нетно от данъци** | | | |
| **Статии, които няма да бъдат рекласифицирани в печалба или загуба** | | | |
| Актюерска печалба, нетно от данъци | 6, 15 | - | 2 |
| **Общо всеобхватен доход за годината** | | **6,725** | **1,033** |

Финансовият отчет е одобрен от Съвета на директорите на 11.06.2020 г.

Антон Карлов
Изпълнителен директор

Кремена Кърпачева
Главен счетоводител

Заверил съгласно одиторски доклад:

Цветана Цанкова
Регистриран одитор

18 -06- 2020

Боряна Димова
Прайсуотърхаус Купърс Одит ООД

18 -06- 2020

**КАМЕНИЦА АД**
**ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ**
**31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.**

| | Прил. | 31 декември 2019 г. | 31 декември 2018 г. |
|---|---|---|---|
| | | хил. лв. | хил. лв. |
| **АКТИВИ** | | | |
| **Дълготрайни активи** | | | |
| Имоти, машини и съоръжения | 7 | 102,510 | 105,580 |
| Активи с право на ползване | 8 | 9,381 | - |
| Нематериални активи | 9 | 100,146 | 101,605 |
| Предоставен заем на свързани лица | 18 | 592 | 500 |
| Инвестиции в дъщерни дружества | | 50 | 50 |
| | | **212,679** | **207,735** |
| **Краткотрайни активи** | | | |
| Материални запаси | 10 | 7,237 | 6,994 |
| Вземания по корпоративен данък | | - | 191 |
| Предоставен заем на свързано лице | 18 | 254 | 12 |
| Вземания от свързани лица | 18 | 1,340 | 326 |
| Търговски и други вземания | 11 | 11,539 | 13,696 |
| Парични средства и краткосрочни депозити | 12 | 18,955 | 16,770 |
| | | **39,325** | **37,989** |
| **ОБЩО АКТИВИ** | | **252,004** | **245,724** |
| **СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ** | | | |
| **Собствен капитал** | | | |
| Основен капитал | 13 | 6,972 | 6,972 |
| Законови резерви | 13 | 4,113 | 4,113 |
| Неразпределена печалба | | 162,513 | 155,788 |
| **Общо собствен капитал** | | **173,598** | **166,873** |
| **Дългосрочни пасиви** | | | |
| Лихвоносни заеми и привлечени средства, дължими на свързани лица | 14,18 | 15,795 | 20,118 |
| Задължения за доходи на персонала при пенсиониране | 15 | 1,131 | 1,066 |
| Пасиви по лизинги | 8 | 7,632 | - |
| Отсрочени приходи | 16 | 489 | 978 |
| Отсрочени данъчни пасиви | 6 | 3,662 | 3,812 |
| | | **28,709** | **25,974** |
| **Краткосрочни пасиви** | | | |
| Лихвоносни заеми и привлечени средства, дължими на свързани лица | 14,18 | 4,607 | 4,480 |
| Търговски задължения към свързани лица | 18 | 1,015 | 1,101 |
| Пасиви по лизинги | 8 | 2,063 | - |
| Задължения по корпоративен данък | | 251 | - |
| Отсрочени приходи | 16 | 486 | 488 |
| Търговски и други задължения | 17 | 40,619 | 44,827 |
| Задължение за възстановяване | | 656 | 1,981 |
| | | **49,697** | **52,877** |
| **ОБЩО ПАСИВИ** | | **78,406** | **78,851** |
| **ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ** | | **252,004** | **245,724** |

Финансовият отчет е одобрен от Съвета на директорите на 11.06.2020 г.

Антон Карлов
Изпълнителен директор

Кремена Кърпачева
Главен счетоводител

Заверил съгласно одиторски доклад:

Цветана Цанкова
Регистриран одитор

18 -06- 2020

Боряна Димова
Прайсуотърхаус Купърс Одит ООД

Приложенията на страници 12 - 52 са неразделна част от финансовия отчет

18 -06- 2020

**КАМЕНИЦА АД**
**ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ**
**ЗА ГОДИНАТА ПРИКЛЮЧВАЩА КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.**

| | Основен капитал (Прил. 13) | Законови резерви (Прил. 13) | Неразпределена печалба | Общо |
|---|---|---|---|---|
| | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. |
| **На 1 януари 2018 г.** | **6,972** | **4,113** | **154,755** | **165,840** |
| Печалба за годината | - | - | 1,031 | 1,031 |
| **Друг всеобхватен доход:** | | | | |
| - статии, които няма да бъдат рекласифицирани в печалба или загуба | - | - | 2 | 2 |
| **Общо всеобхватен доход** | **-** | **-** | **1,033** | **1,033** |
| **На 31 декември 2018 г.** | **6,972** | **4,113** | **155,788** | **166,873** |
| **На 1 януари 2019 г.** | **6,972** | **4,113** | **155,788** | **166,873** |
| Печалба за годината | - | - | 6,725 | 6,725 |
| **Друг всеобхватен доход:** | | | | |
| - статии, които няма да бъдат рекласифицирани в печалба или загуба | - | - | - | - |
| **Общо всеобхватен доход** | **-** | **-** | **6,725** | **6,725** |
| **На 31 декември 2019 г.** | **6,972** | **4,113** | **162,513** | **173,598** |

Финансовият отчет е одобрен от Съвета на директорите на 11.06.2020 г.

Антон Карлов
Изпълнителен директор

Кремена Кърпачева
Главен счетоводител

Заверил съгласно одиторски доклад:

Цветана Цанкова
Регистриран одитор
18 -06- 2020

Боряна Димова
Прайсуотърхаус Купърс Одит ООД
18 -06- 2020

**КАМЕНИЦА АД**
**ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТИЦИ**
**ЗА ГОДИНАТА ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.**

| | Прил. | За годината, приключваща на 31 декември 2019г. Хил. лв. | 2018г. хил. лв. |
|---|---|---|---|
| **ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ** | | | |
| **Печалба преди данъци** | | **7,500** | **1,354** |
| Непарични корекции за равнение на печалбата преди данъци с нетните парични потоци: | | | |
| Амортизация и обезценка на имоти, машини и съоръжения | 7,8 | 15,871 | 14,604 |
| Амортизация и обезценка на нематериални активи | 9 | 1,687 | 5,961 |
| Приходи от лихви | 5.7 | (35) | (12) |
| Разходи за лихви | 5.7 | 1,062 | 1,444 |
| Разлики от валутни курсове | 5.7 | 11 | 8 |
| Други финансови разходи | 5.7 | 21 | 1,671 |
| Лихви по пасиви по лизинг | 5.8 | 546 | - |
| Изменения в провизиите | | (3) | 100 |
| Брак на материални запаси | | 242 | 213 |
| Печалба от продажба на имоти, машини и съоръжения | 5.1 | (493) | (1,225) |
| Обратно проявление на задължения по депозити за амбалаж | 5.6 | (875) | (736) |
| Признат приход за бъдещи периоди | 16 | (491) | (491) |
| Корекции в оборотния капитал: | | | |
| (Увеличение)/намаление на материалните запаси | | (485) | (2,174) |
| (Увеличение)/намаление на търговските и други вземания | | 1,143 | (340) |
| Увеличение/(намаление) на търговските и други задължения | | (4,916) | 6,194 |
| | | **20,785** | **26,571** |
| Платен данък върху доходите | | (483) | (896) |
| Платени лихви и други финансови разходи | | (1,688) | (3,262) |
| **Нетни парични потоци от оперативна дейност** | | **18,614** | **22,413** |
| **ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ** | | | |
| Покупка на имоти, машини, съоръжения и оборудване | | (10,579) | (12,320) |
| Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения | | 649 | 1,381 |
| Инвестиция в дъщерно предприятие | | - | (50) |
| Предоставени заем на свързано лице | | (300) | (500) |
| **Нетни парични потоци използвани в инвестиционна дейност** | | **(10,230)** | **(11,489)** |
| **ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ** | | | |
| Изплатени заеми към свързано лице | 14 | (4,137) | (8,862) |
| Платени главници по лизинги | 8 | (2,062) | - |
| **Нетни парични потоци използвани във финансова дейност** | | **(6,199)** | **(8,862)** |
| **Нетно увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти** | | **2,185** | **2,062** |
| **Парични средства и парични еквиваленти към 1 януари** | 12 | **16,770** | **14,708** |
| **Парични средства и парични еквиваленти към 31 декември** | 12 | **18,955** | **16,770** |

Финансовият отчет е одобрен от Съвета на директорите на 11.06.2020 г.

Антон Карлов
Изпълнителен директор

Кремена Кърпачева
Главен счетоводител

Заверил съгласно одиторски доклад:

Цветана Цанкова
Регистриран одитор
18 -06- 2020

Боряна Димова
Прайсуотърхаус Купърс Одит ООД
18 -06- 2020

## 1. Корпоративна информация

„Каменица" АД („Дружеството") е акционерно дружество, регистрирано по фирмено дело № 2014/ 1995 г. от Пловдивски окръжен съд в съответствие с Търговския закон на Република България. Седалището и адресът на управление на Дружеството е в град Пловдив, бул. „Източен" № 69. Дружеството е вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията с ЕИК 825347340.

Основната дейност на Дружеството включва производство и търговия с пиво.

Към 31 декември 2019 г. акционерният капитал (95,92 %) на Дружеството е собственост на Молсон Коорс Холандия Б.В (бивше Старбев Холандия Б.В.). (31 декември 2018 г.: Молсон Коорс Холандия Б.В (бивше Старбев Холандия Б.В.) 95,83 %). Към 31 декември 2019 г. крайната компания майка е Молсон Коорс Брюинг Кампани. Молсон Коорс Брюинг Кампани е публично дружество, чиито акции са търгувани на борсите в Канада и САЩ. Контролът върху Молсон Коорс Брюинг е споделен между семействата Молсон и Коорс.

Финансовият отчет на „Каменица" АД за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., е одобрен за издаване съгласно решение на Съвета на директорите от 11.06.2020 г. Този финансов отчет е предмет на одобрение на годишното Събрание на Акционерите на Дружеството. Българското законодателство не забранява решение на общото събрание на Дружеството за приемане на годишния счетоводен отчет да бъде отменено (по надлежния ред) и в случай на необходимост да бъде съставен и публикуван нов коригиран годишен счетоводен отчет за същата счетоводна година.

Дружеството не е изготвило консолидирания си финансов отчет към датата на изготвяне на настоящия индивидуален финансов отчет за Дружеството и за дъщерните му дружества, така както се изисква съгласно МСФО 10. Дружеството е приложило интерпретацията, която се съдържа в меморандума, издаден от Европейската Комисия - ГД „Вътрешен пазар и услуги", относно срещата на Счетоводния Регулаторен Комитет (документ ARC/08/2007), който разглежда отношенията между Регулациите на регламента, за приема на МСС и Фирмени Директиви 4 и 7. Европейската Комисия е на мнение, че ако Дружеството избере или е задължено да изготви своите индивидуални финансови отчети съгласно МСФО, така като са приети за прилагане от Европейския съюз, то те може да се изготвят и представят независимо от изготвянето и представянето на консолидирания финансов отчет. За да могат да придобият пълна представа за финансовото състояние, резултатите от дейността, както и за промените във финансовото състояние на Дружеството и неговите дъщерни дружества като цяло, потребителите на този индивидуален финансов отчет е необходимо да го четат заедно с консолидирания финансов отчет за финансовата година, завършваща на 31 декември 2019 г.

## 2. Счетоводна политика

По-долу са представени значимите счетоводни политики, приложени при изготвянето на финансовия отчет, доколкото те не са оповестени в другите приложения по-горе. Политиките са последователно прилагани за всички представени години, освен ако изрично не е упоменато друго.

### 2.1 База за изготвяне на финансовия отчет

#### (i) Съответствие с МСФО, приети в ЕС

Настоящият финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) и разяснения, издадени от Комитета за разяснения (КРМСФО), приложими за дружества, които се отчитат по МСФО, приети в Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, общоприетото наименование на рамка с общо предназначение за достоверно представяне, еквивалентно на дефиницията на рамката, въведена в параграф 1, т.8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството „Международни счетоводни стандарти" (МСС).

#### (ii) Историческа стойност

Настоящият финансов отчет е изготвен на принципа на историческата стойност, с изключение на задълженията за доходи на персонала при пенсиониране, които се отчитат по настояща стойност, както и търговската марка и репутацията, които се отчитат по преоценена стойност. Индивидуалният финансов отчет е представен в български лева и всички показатели са закръглени до най-близките хиляда български лева (хил. лв.), освен ако е упоменато друго.

## 2. Счетоводна политика (продължение)

### 2.1 База за изготвяне на финансовия отчет (продължение)

#### (iii) Нови и изменени стандарти, приети от Дружеството.

Дружеството е приложило следните стандарти и изменения за първи път за годишния си отчетен период, започващ на 1 януари 2019 г.

- МСФО 16 „Лизинг" (издаден на 13 януари 2016 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
- КРМСФО 23 „Несигурност при третирането на данъци върху доходите" (издаден на 7 юни 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
- Характеристики за предсрочно погасяване с отрицателна компенсация – Изменения на МСФО 9 (издадени на 12 октомври 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
- Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – Изменения на МСС 28 (издадени на 12 октомври 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
- Годишни подобрения на МСФО – Цикъл 2015-2017 г., изменения в МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23 (издадени на 12 декември 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
- Изменение, съкращаване или уреждане на плана – Изменения на МСС 19 (издаден на 7 февруари 2018 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)

Дружеството е променило счетоводната си политика след приемането на МСФО 16. Повечето от останалите изменения, изброени по-горе, нямат никакво въздействие върху сумите, признати в предходни периоди и не се очаква да повлияят значително на текущите или бъдещите периоди.

**Въздействието на МСФО 16 върху финансовите отчети на Дружеството.**

Дружеството реши да приложи опростен преходен подход от 1 януари 2019 г. като няма да преизчислява сравнителните данни за предходния период. Всички активи с право на ползване са оценени по стойността на пасива по лизинга, коригиран с размера на всички предплатени или начислени плащания, свързани с него, признати в баланса към 1 януари 2019 г. Това означава, че данните за 2018 г. и 2019 г. не са съпоставими, тъй като са изготвени въз основа на различни счетоводни политики, описани в приложенията. Приемането на МСФО 16 не оказа ефект върху собствения капитал (неразпределена печалба) към 1 януари 2019 г.

Към 1 януари 2019 г., Дружеството признава активи с право на ползване в размер на BGN 8,414 хиляди лева и пасив по лизинг в размер на BGN 8,414 хиляди лева (след корекции за авансови и начислени плащания, признати към 31 декември 2018 г.)

Дейността на Дружеството като наемодател не е значителна и не се очаква значително въздействие върху финансовите отчети.

#### (iv) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приети от Дружеството

По-долу са представени накратко публикуваните стандарти, които все още не са действащи или не са приложени по-рано от Дружеството към датата на издаване на настоящия финансов отчет. Оповестено е как в разумна степен може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Дружеството възприеме тези стандарти за първи път. Това се очаква да стане, когато те влязат в сила.

## 2. Счетоводна политика (продължение)

### 2.1 База за изготвяне на финансовия отчет (продължение)

#### (v) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приети от Дружеството (продължение)

Публикувани са определени нови счетоводни стандарти и разяснения, които не са задължителни за прилагане през отчетния период към 31 декември 2019 г. и не са били предварително приети от Дружеството. По-долу е изложена оценката на Дружеството за въздействието на тези нови стандарти и разяснения.

- Изменения в концептуалната рамка за финансово отчитане (издадени на 29 март 2018 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.)

- Определение за същественост - Изменения на МСС 1 и МСС 8 (издадени на 31 октомври 2018 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.)

- Реформа на референтните лихвени проценти – Изменения на МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7 (издадени на 26 септември 2019 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.)

Няма други стандарти, които все още не са приети, и които се очаква да имат значително въздействие върху Дружеството през настоящия или бъдещ отчетен период, както и върху транзакциите в обозримо бъдеще.

#### (vi) Нови стандарти, разяснения и изменения, които все още не са приети от ЕС

- МСФО 14 "Отсрочени тарифни разлики" (издаден на 30 януари 2014 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г.)

- Продажба или влагане на активи между инвеститор и неговото асоциирано или съвместно предприятие – Изменения на МСФО 10 и МСС 28 (издадени на 11 септември 2014 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след дата, определена от СМСС)

- МСФО 17 „Застрахователни договори“ (издаден на 18 май 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г.)

- Определение за бизнес – Изменения на МСФО 3 (издадени на 22 октомври 2018 г. и в сила за придобивания от началото на годишния отчетен период, който започва на или след 1 януари 2020 г.)

### 2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики

По-долу е описана счетоводната политика, приложена при изготвянето на финансовия отчет. Политиката е била последователно прилагана за всички представени години, освен ако изрично не е упоменато друго.

**А) Сделки в чуждестранна валута**

Финансовият отчет на Дружеството е представен в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на Дружеството. Сделките в чуждестранна валута първоначално се отразяват във функционалната валута по обменния курс на датата на сделката. Монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути се преизчисляват във функционалната валута, по обменния курс, действащ към отчетната дата. Всички курсови разлики се признават в отчета за всеобхватния доход. Немонетарните активи и пасиви, които се оценяват по историческа цена на придобиване в чуждестранна валута, се превръщат във функционална валута по обменния курс към датата на първоначалната сделка. Немонетарните активи и пасиви, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута се превръщат във функционална валута по обменния курс към датата на оценката на справедливата стойност.
От 1997 г. обменният курс на българския лев (BGN) е фиксиран към германската марка, а в последствие към еврото (EUR). Обменният курс е BGN 1.95583/EUR 1.

## 2. Счетоводна политика (продължение)

### 2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

**Б) Признаване на приходите**

Приходите се признават до степента, в която е вероятно икономически ползи да бъдат получени от Дружеството и сумата на прихода може да бъде надеждно оценена, независимо от това кога е получено плащането. Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото или дължимо възнаграждение на база на договорените условия и плащане, като се изключат отстъпки, рабати и други данъци върху продажбите или мита. Дружеството анализира договореностите си за продажби според специфични критерии, за да определи дали действа като принципал или като агент. То е достигнало до заключение, че действа като принципал във всички такива договорености. Преди да бъде признат приход, следните специфични критерии за признаване трябва също да бъдат удовлетворени:

***Продажба на стоки – продажба на едро***

Приходите от продажба на стоки се признават в момента когато контролът върху стоките се прехвърли към клиента и няма оставащи неудовлетворени задължения за изпълнение, които биха могли да повлияят на приемането на стоките от клиента. Обикновено контролът се прехвърля в момента на експедицията на стоките или доставката им до определено място. Характерът на стоките (бира) не предполага предоставянето на гаранционно обслужване като част от договора за продажба.

Стоките често се продават с отстъпки за количество; клиентите имат право да върнат некачествените продукти на търговеца на едро. Продажбите се признават на база на цените, определени с договорите за продажби, намалени с очакваните отстъпки за количество, логистичен бонус и върната стока в момента на продажбата. Отстъпките за обем се определят на база реализирани обороти – за месец, тримесечие или календарна година. Досега Дружеството е признавало отстъпки за обем в намаление на приходите при достигане на предварително определени/договорени обеми

Съгласно МСФО 15, отстъпките за обем се третират като форма на променливо възнаграждение и се включват в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размера на признатите кумулативно приходи.
Дружеството определя отстъпките за обем на база реализирани продажби. Поради това няма разлика в оценката и осчетоводяването на Дружеството по МСС 18 и МСФО 15.

За отстъпките, платени на клиенти към края на 2019, Дружеството признава Задължение за възстановяване в размер на 656 хил. лв. (2018 – 1,981 хил. лв.).

Продажбите се извършват с отложено плащане от между 14 и 25 дни. Търговските вземания се признават в същия момент на признаване на приходите, тъй като получаването на плащане е безусловно и зависи единствено от изтичането на определения период от време. Дружеството няма признати активи или пасиви по договори с клиенти.
Продажбите и вземанията нямат компонент на финансиране, тъй като условията на отложено плащане между 14 и 25 дни са в съответствие със стандартните пазарни практики.

***Приходи от наеми – отчитани съгласно МСФО 16 „Лизинг“***

Приходите от наем (нетно от отстъпки от лизингодателя) се отразява в отчета за доходите на равни вноски през срока на договора.

***Приходи от лихви - – отчитани съгласно МСФО 9 „Финансови инструменти“***

За всички финансови инструменти, отчитани по амортизирана стойност, приходите от или разходите за лихви се отчитат като се използва метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП), представляващ процентът, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент, или за по-кратък период, когато е уместно, до нетната балансова стойност на финансовия актив или пасив. Приходите от лихви се включват във финансовите приходи в отчета за всеобхватния доход.

## 2. Счетоводна политика (продължение)

### 2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

**В) Данъци**

***Текущ данък върху доходите***

Текущите данъчни активи и пасиви за текущия и предходни периоди се признават по сумата, която се очаква да бъде възстановена от или платена на данъчните власти. При изчисление на текущите данъци се прилагат данъчните ставки и данъчните закони, които са в сила или са в значителна степен приети към отчетната дата. Ръководството анализира отделните позиции в данъчната декларация, за които приложимите данъчни разпоредби са предмет на тълкуване и признава провизии, когато това е уместно.

***Отсрочен данък върху доходите***

Отсрочените данъци се признават по балансовия метод за всички временни разлики към отчетната дата, които възникват между данъчната основа на активите и пасивите и техните балансови стойности.

Отсрочени данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики:

- освен до степента, до която отсроченият данъчен пасив възниква от първоначално признаване на репутация или от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката;
- за облагаеми временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни дружества, асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, освен до степента, до която Дружеството е в състояние да контролира времето на обратното проявление на временната разлика и съществува вероятност временната разлика да не се прояви обратно в предвидимо бъдеще.

Активи по отсрочени данъци се признават за всички намаляеми временни разлики, пренесени неизползвани данъчни кредити и неизползвани данъчни загуби, до степента, до която е вероятно да е налице облагаема печалба, срещу която да бъдат използвани намаляемите временни разлики, пренесените неизползвани данъчни кредити и неизползваните данъчни загуби.
Освен ако отсроченият данъчен актив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката;
За намаляеми временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни дружества, асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, отсрочен данъчен актив се признава единствено до степента, до която има вероятност временната разлика да се прояви обратно в обозримо бъдеще и да бъде реализирана облагаема печалба, срещу която да се оползотвори временната разлика.

Дружеството извършва преглед на балансовата стойност на отсрочените данъчни активи към всяка отчетна дата и я намалява до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява целия или част от отсрочения данъчен актив да бъде възстановен. Непризнатите отсрочени данъчни активи се преразглеждат към всяка отчетна дата и се признават до степента, до която е станало вероятно да бъде реализирана бъдеща облагаема печалба, която да позволи отсрочения данъчен актив да бъде възстановен.
Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди, въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или в значителна степен влезли в сила към отчетната дата.
Отсрочените данъци, свързани със статии, признати извън печалбата или загубата, се признават извън печалбата или загубата. Отсрочените данъци се признават в зависимост от свързаната с тях сделка или в другите всеобхватни доходи, или директно в собствения капитал.
Дружеството компенсира отсрочени данъчни активи и пасиви само тогава, когато има законово право да приспада текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се отнасят до данъци върху дохода, наложени от един и същ данъчен орган за едно и също данъчнозадължено предприятие.

## 2. Счетоводна политика (продължение)

### 2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

**В) Данъци (продължение)**

***Данък върху добавената стойност (ДДС)***

Приходите, разходите и активите се признават нетно от ДДС, с изключение на случаите, когато ДДС, възникващ при покупка на активи или услуги не е възстановим от данъчните власти, в който случай ДДС се признава като част от цената на придобиване на актива или като част от съответната разходна позиция, както това е уместно; и вземанията и задълженията, които се отчитат с включен ДДС.

Нетната сума на ДДС, възстановима от или дължима на данъчните власти, се включва в стойността на вземанията или задълженията в отчета за финансовото състояние.

**Г) Имоти, машини и съоръжения**

Имотите, машините и съоръженията се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка, в случай, че има такива. Цената на придобиване включва и разходи за подмяна на части от имотите, машините и съоръженията и разходи за заеми по дългосрочни договори за строителство, при условие, че отговарят на критериите за признаване на актив. Когато се налага съществени части от имотите, машините и съоръженията да бъдат подменяни на определени периоди от време, Дружеството признава тези части като отделни активи, с конкретен полезен живот и съответно, амортизация. По подобен начин, при извършване на разходи за основен преглед, те се включват в балансовата стойност на съответния актив като разходи за подмяна, при условие че отговарят на критериите за признаване на актив. Всички други разходи за ремонт и поддръжка се признават в отчета за всеобхватния доход в периода, в който са извършени.

Амортизациите се изчисляват на база на линейния метод за срока на полезния живот на активите, както следва:

| | 2019 г. | 2018 г. |
|---|---|---|
| ➢ сгради | от 20 до 40 години | от 20 до 40 години |
| ➢ съоръжения и оборудване | от 5 до 25 години | от 5 до 25 години |
| ➢ машини | от 5 до 25 години | от 5 до 25 години |
| ➢ леки автомобили | 5 години | 5 години |
| ➢ други превозни средства | 5 години | 5 години |
| ➢ стопански инвентар | 10 години | 10 години |
| ➢ амбалажни материали | от 2 до 10 години | от 2 до 10 години |
| ➢ компютърно оборудване | 5 години | 5 години |

Имот, машина и съоръжение, и каквато и да било първоначално призната съществена част, се отписва при освобождаване или когато не се очакват никакви бъдещи икономически изгоди от неговото използване или при освобождаване от него. Печалбите или загубите, възникващи при отписването на актива (представляващи разликата между нетните постъпления от продажбата, ако има такива, и балансовата стойност на актива), се включват в отчета за всеобхватния доход, когато активът бъде отписан.

В края на всяка финансова година се извършва преглед на остатъчните стойности, полезния живот и прилаганите методи на амортизация на активите и последните се променят в бъдещи периоди, ако е уместно.

**Д) Разходи по заеми**

Разходи по заеми, пряко свързани с придобиването, изграждането или производството на актив, който по необходимост отнема значителен период от време, за да се подготви за предназначението си или за продажбата си, се капитализират като част от цената на придобиване на съответния актив. Всички други разходи по заеми се отчитат като разход в периода, в който възникват. Разходите по заеми включват лихвата и други разходи, които Дружеството извършва във връзка с получаването на привлечени средства.

## 2. Счетоводна политика (продължение)

### 2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

**Е) Нематериални активи**

Нематериалните активи, придобити отделно, се оценяват първоначално по цена на придобиване. Цената на придобиване на нематериални активи, придобити в бизнес комбинация, е справедливата стойност към датата на придобиването. След първоначалното признаване нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка, ако има такива.

Полезният живот на нематериалните активи се определя като ограничен или като неограничен.
Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират за срока на полезния им живот и се тестват за обезценка, когато съществуват индикации, че стойността им е обезценена. Амортизационният период и методът за амортизация на нематериален актив с ограничен полезен живот се преглеждат най-малко в края на всеки отчетен период.

Промените в очаквания полезен живот или модел на консумиране на бъдещите икономически изгоди от нематериалния актив се отчитат чрез промяна на амортизационния срок или метод, както това е уместно и се третират като промяна в приблизителните счетоводни оценки. Разходите за амортизация на нематериалните активи с ограничен полезен живот се класифицират по тяхната функция в отчета за всеобхватния доход, съобразно предназначението на нематериалния актив.

Амортизациите се изчисляват на база на линейния метод за срока на полезния живот на активите, както следва:

| | 2019 г. | 2018 г. |
|---|---|---|
| Софтуер | от 3 до 5 години | от 3 до 5 години |

Нематериални активи с неограничен полезен живот не се амортизират, а се тестват за обезценка ежегодно или индивидуално, или на ниво обекти, генериращи парични потоци. Полезният живот на нематериален актив с неограничен полезен живот се преглежда в края на всеки отчетен период, за да се определи дали оценката на актива като такъв с неограничен срок на полезен живот продължава да бъде поддържана. Ако не, промяната в оценката на полезния живот от неограничен на ограничен се отчита в бъдещи периоди.

Печалбите или загубите, възникващи при отписването на нематериален актив, представляващи разликата между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на актива, се включват в отчета за всеобхватния доход, когато активът бъде отписан.

**Ж) Финансови инструменти**

**Финансови активи**

***(а) Класификация***

Дружеството класифицира финансовите си активи в следните категории на отчитане:

- такива, които в последствие трябва да бъдат отчитани по справедлива стойност (в друг всеобхватен доход или печалбата или загубата), и
- такива, които се оценяват по амортизирана стойност.

Класификацията зависи от бизнес модела на Дружеството за управление на финансовите активи и условията за паричните потоци според договорите.

Към 1 януари 2019 г. и 31 декември 2019 г. Дружеството класифицира финансовите си активи като оценени по амортизирана стойност.

Дружеството прекласифицира дълговите инвестиции, само когато се промени бизнес моделът им за управление на тези активи.

**2. Счетоводна политика (продължение)**

**2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)**

**Ж) Финансови инструменти (продължение)**

**Финансови активи (продължение)**

***(б) Признаване и отписване***

Финансовите активи се признават, когато Дружеството стане страна по условията на договора на този инструмент. Финансовите активи се отписват, когато правата за получаване на парични потоци от финансовите активи са изтекли или са прехвърлени и Дружеството е прехвърлило всички рискове и ползи от собствеността.

***(в) Оценяване***

***Първоначално признаване***

При първоначалното признаване Дружеството оценява финансовите активи по тяхната справедлива стойност, увеличена с разходите, пряко свързани с транзакцията за придобиването на финансовия актив, с изключение на случаите на финансови активи, които се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата. Разходите свързани с транзакциите на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се отчитат в печалбата или загубата.

***Последващо оценяване***

***Дългови инструменти***

Последващото оценяване на дълговите инструменти зависи от бизнес модела на Дружеството за управление на активи и характеристиките на паричните потоци от тези активи. Дружеството класифицира своите дългови инструменти в следната категория:

***Амортизирана стойност:***

Активите, които се държат за събиране на договорни парични потоци, когато тези парични потоци представляват единствено плащания на главницата и лихви, се оценяват по амортизирана стойност. Приходите от лихви от тези финансови активи се включват във финансовите приходи като се прилага методът на ефективния лихвен процент. Всяка печалба или загуба, възникваща при отписване, се признава директно в печалбата или загубата и се представя в други печалби/(загуби) заедно с печалбите и загубите от валутните курсови разлики. Загубите от обезценка се представят като отделна позиция в отчета за печалбата или загубата.

***(г) Обезценка***

Дружеството оценява кредитните загуби на база бъдещи очаквания, свързани с неговите дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност. Прилаганата методология за обезценка зависи от това дали е налице значително увеличение на кредитния риск.

За търговските вземания Дружеството прилага опростения подход, разрешен от МСФО 9, който изисква да се признаят очакваните кредитни загуби за целия живот още при първоначалното признаване на вземанията. Виж Приложение 11 за повече подробности.

Както е оповестено в Приложение 18, търговските вземания от свързани лица са предмет на индивидуална оценка на кредитния риск, която взема предвид наличната качествена и нестатистическа количествена информация. Обезценката се определя на база очаквани кредитни загуби, като се използва "тристепенен" подход.

**2. Счетоводна политика (продължение)**

**2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)**

**Ж) Финансови инструменти (продължение)**

**Финансови активи (продължение)**

***(г) Обезценка (продължение)***

Дружеството следва тристепенен модел за обезценка на финансови активи, различни от търговски вземания:

- Степен 1 – салда, за които кредитният риск не е значимо увеличен след първоначалното признаване. Очакваните кредитни загуби се определят на базата на вероятността за неизпълнение в рамките на 12 месеца (т.е. цялата кредитна загуба умножена по вероятността тя да се случи в следващите 12 месеца);
- Степен 2 – съдържа салда, при които има значимо увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, но няма обективна индикация за обезценка; очакваните кредитни загуби се определят на базата на вероятността от неизпълнение за целия период на договора;
- Степен 3 – съдържа салда, за които има обективно доказателство за обезценка.

Търговските вземания се класифицират в Степен 2 или в Степен 3:

- Степен 2 – съдържа вземания, за които се прилага опростеният подход за очакваните загуби до края на валидността на вземането, с изключение на някои търговски вземания, класифицирани в Степен 3;
- Степен 3 – съдържа търговските вземания, просрочени повече от 90 дена или такива, които са индивидуално идентифицирани като обезценени.

Финансовите активи се отписват, частично или цялостно, когато Дружеството на практика е изчерпало всички начини за събирането им или не съществува реалистично очакване за събирането им. Това обикновено се случва след като те бъдат просрочени поне с 5 години.

Дружеството взема предвид следните индикатори при оценка на значимо увеличаване на кредитния риск при заемите:
- заемът е просрочен повече от 30 дни;
- налице са правни, технологични или макроикономически промени със значително негативно влияние върху заемополучателя;
- има информация за значителни негативни събития във връзка със заема или други заеми на същия заемополучател с други заемодатели, като прекратяване на заема, нарушение на ковенанти, предоговаряне поради финансови затруднения и др.;
- заемополучателят е загубил значим клиент или доставчик или по друг начин е изпитал негативни промени на пазара си.

**Финансови пасиви**

***Първоначално признаване и оценяване***

Дружеството класифицира своите финансовите пасиви в обхвата на МСФО 9 като финансови пасиви отчитани по амортизирана стойност. Дружеството определя класификацията на своите финансови пасиви при първоначалното им признаване.

Всички финансовите пасиви се признават първоначално по справедлива стойност нетно от разходи по сделката, които са свързани с издаването на финансовия пасив.

Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски задължения към доставчици, задължения по депозити за амбалаж, задължение за изпълнение, банкови овърдрафти, заеми и привлечени средства, и задължения към свързани лица.

**2. Счетоводна политика (продължение)**

**2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)**

**Ж) Финансови инструменти (продължение)**

**Финансови пасиви (продължение)**

***Последващо оценяване***

Последващото оценяване на финансовите пасиви е по амортизирана стойност по метода на ефективната лихва.

***Отписване***

Финансов пасив се отписва, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече.

Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитор при значително различни условия или условията на съществуващия пасив бъдат съществено променени, тази замяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов пасив, а разликата в съответните балансови стойности се признава в отчета за всеобхватния доход.

**З) Материални запаси**

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност. Разходите, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до тяхното настоящо местоположение и състояние, се отчитат както следва:

| | |
|---|---|
| Суровини | – доставна стойност, определена на база на метода „средно-претеглена стойност"; |
| Готова продукция | – стойността на употребените преки материали, труд и съответната част от общите производствени разходи, разпределени на база на нормален производствен капацитет, без да се включват разходите по заеми. |

Нетната реализируема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, минус приблизително оценените разходи за завършване на производствения цикъл, и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата.

**И) Обезценка на нефинансови активи**

Към всяка отчетна дата, Дружеството оценява дали съществуват индикации, че даден актив е обезценен. В случай на такива индикации или когато се изисква ежегоден тест за обезценка на даден актив, Дружеството определя възстановимата стойност на този актив.

Възстановимата стойност на актива е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба на актива или на обекта, генериращ парични потоци (ОГПП) и стойността му в употреба. Възстановимата стойност се определя за отделен актив, освен в случай, че при използването на актива не се генерират парични потоци, които да са в значителна степен независими от паричните потоци, генерирани от други активи или групи от активи.

Когато балансовата стойност на даден актив или ОГПП е по-висока от неговата възстановима стойност, той се счита за обезценен и балансовата му стойност се намалява до неговата възстановима стойност. При определянето на стойността в употреба на актив, очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират до тяхната сегашна стойност като се използва норма на дисконтиране преди данъци, която отразява текущата пазарна оценка на стойността на парите във времето и специфичните за актива рискове. Справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата, се определя на базата на последните пазарни сделки, ако има такива. Ако такива сделки не могат да бъдат идентифицирани, се използва подходящ модел за оценка.

## 2. Счетоводна политика (продължение)

### 2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

**И) Обезценка на нефинансови активи (продължение)**

Дружеството основава своята калкулация за обезценка върху подробни бюджети и прогнозни калкулации, които са изготвени поотделно за всеки Групов обект, генериращ парични потоци, към който са разпределени индивидуални активи. Тези бюджети и прогнозни калкулации обикновено покриват период от седем години. При по-дълги периоди се изчислява индекс за дългосрочен растеж и той се прилага след седмата година към бъдещите парични потоци на проекта.

Загубите от обезценка на продължаващи дейности, включително обезценка на материални запаси, се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход съобразно функцията на обезценения актив, с изключение на загубите от обезценка на имоти, които са преоценени в предходни периоди и увеличението от преоценката е отнесено в другите всеобхватни доходи. В този случай, загубата от обезценка също се отнася в другите всеобхватни доходи, до размера на по-рано признатата преоценка на актива.

Към всяка отчетна дата, Дружеството преценява дали съществуват индикации, че загубата от обезценка на актив, различен от репутация, която е призната в предходни периоди, може вече да не съществува или пък да е намаляла. Ако съществуват подобни индикации, Дружеството определя възстановимата стойност на актива или на обекта, генериращ парични потоци.
Загубата от обезценка се възстановява обратно само тогава, когато е настъпила промяна в приблизителните оценки, използвани при определяне на възстановимата стойност на актива, след признаването на последната загуба от обезценка. Възстановяването на загуба от обезценка е ограничено, така че балансовата стойност на актива да не надвишава нито неговата възстановима стойност, нито да не надвишава балансовата стойност (след приспадане на амортизация), която би била определена, ако не е била призната загуба от обезценка за актива в предходните години.

Възстановяването на загуба от обезценка се признава в отчета за всеобхватния доход, освен ако активът се отчита по преоценена стойност, в който случай възстановяването се третира като увеличение от преоценка.

Дружеството прилага следните критерии при тестването за обезценка на посочените по-долу специфични активи:

***Репутация***

Репутацията се тества за обезценка веднъж годишно (към 31 декември) и когато събития или промени в обстоятелствата дават индикации, че тя може да е обезценена.
Репутацията се тества за обезценка като се определя възстановимата стойност на обекта, генериращ парични потоци (или групата от обекти, генериращи парични потоци), към който тя е разпределена. Когато възстановимата стойност на обекта, генериращ парични потоци е по-ниска от балансовата стойност, се признава загуба от обезценка. Загубата от обезценка на репутация не подлежи на възстановяване в бъдещи периоди.

***Търговска марка с неограничен полезен живот***

Търговската марка с неограничен полезен живот се тества за обезценка веднъж годишно (към 31 декември) и когато събития или промени в обстоятелствата дават индикации, че тя може да е обезценена.

Търговската марка се тества за обезценка като се определя нейната възстановимата стойност чрез метода на спестените роялти. По метода на спестените роялти, стойността на нематериалния актив се определя въз основа на хипотетичните разходи за роялти, които могат да бъдат спестени чрез притежаването на активи в сравнение с получаването на лиценз за недвижимия актив от трето лице. Хипотетичните разходи за роялти през живота на нематериалния актив се коригират за данъчни цели и сконтират към сегашната им стойност към датата на оценката. Когато възстановимата стойност на актива е по-ниска от балансовата стойност, се признава загуба от обезценка. Загубата от обезценка се включва в себестойност на продажбите в отчета за всеобхватния доход.

## 2. Счетоводна политика (продължение)

### 2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

**Й) Парични средства и краткосрочни депозити**

Паричните средства и краткосрочните депозити в отчета за финансовото състояние включват парични средства по банкови сметки, парични средства в каса и краткосрочни депозити с падеж от три или по-малко месеца.

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват паричните средства и парични еквиваленти, както те са дефинирани по-горе, с изключение на банковите овърдрафти.

**К) Провизии**

Провизии се признават, когато Дружеството има сегашно задължение (правно или конструктивно) в резултат на минали събития, когато има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток от ресурси, съдържащ икономически ползи и когато може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението.

Когато Дружеството очаква, че някои или всички необходими за уреждането на провизията разходи ще бъдат възстановени, например съгласно застрахователен договор, възстановяването се признава като отделен актив, но само тогава когато е практически сигурно, че тези разходи ще бъдат възстановени. Разходите за провизии се представят в отчета за всеобхватния доход, нето от сумата на възстановените разходи.

**Л) Задължение за доходи на персонала при пенсиониране**

Съгласно българското трудово законодателство, Дружеството като работодател, е задължено да изплати две или шест брутни месечни заплати на своите служители при пенсиониране, в зависимост от прослуженото време. Ако служителят е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия си стаж, той трябва да получи шест брутни месечни заплати при пенсиониране, а ако е работил по-малко от 10 години при същия работодател – две брутни работни заплати. Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран. Дружеството определя своите задължения за изплащане на доходи на персонала при пенсиониране като използва актюерския метод на оценка. Актюерските печалби и загуби се признават в друг всеобхватен доход .

Разходите за минал трудов стаж се признават като разход на линейна база за средния срок, докато доходите станат безусловно придобити. До степента, до която доходите са вече безусловно придобити, незабавно след въвеждане или промени в плана за доходи при пенсиониране, Дружеството признава разхода за минал трудов стаж веднага. Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се състои от настоящата стойност на задължението за изплащане на тези доходи, намалена с непризнатите разходи за минал трудов стаж.

**М) Основен капитал**

Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платени акции. Свързаните с това разходи се осчетоводяват срещу набраните суми. Собствените капиталови инструменти, които са били повторно придобити, се признават по цена на придобиване и се приспадат от собствения капитал. В отчета за всеобхватния доход не се признава печалба или загуба от покупката, продажбата, емитирането или анулирането на собствени капиталови инструменти на Дружеството.

**Н) Разпределение на дивидентите**

Разпределението на дивиденти на акционерите на Дружеството се признава като задължение във финансовите отчети на Дружеството в периода, в който дивидентите са одобрени от акционерите на Дружеството.

## 2. Счетоводна политика (продължение)

### 2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

**О) Нетекущи активи (или групи за освобождаване) държани за продажба**

Нетекущите активи (или групи за изваждане от употреба) се квалифицират като активи държани за продажба, когато балансовата им стойност ще бъде възстановена чрез очаквана продажба и продажбата се счита за много вероятна. Те се отчитат по по-ниската балансова стойност и справедливата стойност, намалена с разходи по продажбата.

**П) Договори за подкрепа на търговската марка**

Дружеството сключва договори за подкрепа на търговската марка. Според тези договори, Каменица АД изплаща определена сума на своите партньори (заведения които предлагат продуктите на дружеството) срещу поемането на определени ангажименти (предимство на предлаганите марки бира и др.) от тяхна страна. Дружеството признава актив (разход за бъдещи периоди) до размера на сумата реално изплатена на партньорите към датата на счетоводния баланс, намалена с разходите възникнали до тази дата. Разходите свързани с договорите за подкрепа на търговската марка се отчитат линейно за периода на договора и се представят като намаление на приходите в отчета за всеобхватния доход..

**Р) Инвестиции в дъщерни предприятия**

Инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат чрез себестойностния метод, според който съучастията се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните загуби за обезценка. В печалбата или загубата за годината се отчитат приходи от инвестициите само дотолкова, доколкото се получава дял от натрупаната печалба на дружеството, в което е инвестирано, под формата на дивиденти.

**С) Лизинг**

*(а) Счетоводни политики прилагани от 1 януари 2019 г.*

До 2018 г. лизинговите плащанията по договори за оперативен лизинг (нетно от вземания по получени стимули от наемодателя) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход на база линейния метод за срока на лизинговия договор.

От 1 януари 2019 г. лизинговите договори се признават като актив с право на ползване и съответно пасив по лизинга на датата, на която лизинговият актив е на разположение за използване от Дружеството. Всяко лизингово плащане се разпределя между пасива по лизинга и финансовите разходи. Финансовите разходи се начисляват в печалбата или загубата през периода на лизинга, така че да се получи постоянна периодична лихва върху остатъка от задължението за всеки период. Активът с правото на ползване се амортизира за по-краткия от полезния живот на актива и срока на лизинга по линейния метод.

Активите и пасивите, възникващи от договор за лизинг, се оценяват първоначално на база на настоящата стойност. Задълженията за лизинг включват нетната настояща стойност на следните лизингови плащания:
- фиксирани плащания, нетно от вземания по получени стимули;
- променливи лизингови плащания, които се определят въз основа на индекс или процент;
- суми, които се очаква да бъдат платими от лизингополучателя под формата на гаранции за остатъчна стойност;
- цената за упражняване на правото за закупуване, ако лизингополучателят е сигурен в разумна степен, че тази опция ще бъде упражнена, и
- плащания на неустойки за прекратяване на лизинга, ако лизинговият срок отразява възможността лизингополучателят да упражни тази опция.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, се използва диференциалният лихвен процент за Дружеството.

## 2. Счетоводна политика (продължение)

### 2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

**С) Лизинг (продължение)**

Това е процентът, който Дружеството би трябвало да плаща, за да заеме за сходен период от време и при сходно обезпечение средствата, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива с право на ползване в сходна икономическа среда.

Всяко лизингово плащане се разпределя между пасива по лизинга и финансовите разходи. Впоследствие пасивите по лизинг се оценяват, като се използва методът на ефективния лихвен процент. Балансовата стойност на пасива по лизинга се преоценява, за да се отразят преоценките или измененията на лизинговия договор, или да се отразят коригираните фиксирани по същество лизингови плащания
Срокът на лизинговия договор е неотменимият период, за който лизингополучателят има правото да използва основния актив; периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване или прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция.

Активите с право на ползване се оценяват първоначално по цената на придобиване, включваща:
- стойността на първоначалната оценка на пасива по лизинг;
- лизинговите плащания, извършени преди или на датата на възникване на лизинга, намалени с получени стимули по лизинга;
- всички първоначални директни разходи, свързани с лизинга, и
- разходи за възстановяване, свързани с лизинга.

Впоследствие активите, с право на ползване, се оценяват по цена на придобиване минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка и се коригират спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга, дължаща се на преоценка или изменение на лизинговия договор.

Активите, с право на ползване, се амортизират по линеен метод за по-краткия срок от полезния живот на актива или срока на лизинговия договор. Амортизационните норми на активите с право на ползване са:
* право на ползване на земя – 99 години
* право на ползване на търговски магазини – 5-15 години
* право на ползване на офис сгради – 10 години

Плащанията, свързани с краткосрочни лизингови договори и лизинг на активи с ниска стойност, се признават като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор в отчета за всеобхватния доход. Дружеството разглежда възможността за освобождаване от признаване по отношение на лизинг на активи с ниска стойност за всеки лизингов договор поотделно. Когато активът е придобит чрез договор за преотдаване, е признат актив с право на ползване и пасив по лизинга. За всички останали лизинги на активи с ниска стойност, лизингополучателят признава свързаните с тях лизингови плащания като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.
Краткосрочните лизинги са със срок за не повече от 12 месеца. Активите с ниска стойност включват ИТ оборудване и наем на търговски офиси.

В редица договори за лизинг на Дружеството са включени опции за удължаване и прекратяване. Те се използват за осигуряване на максимална оперативна гъвкавост по отношение на управлението на активите, използвани в дейността на Дружеството. За значими счетоводни приблизителни оценки и преценки при определяне на срока на лизинга, моля вижте приложение 3.

*Дружеството като лизингополучател*

Дружеството класифицира лизингов договор като финансов лизинг, ако той прехвърля в значителна степен всички рискове и изгоди от собствеността върху наетия актив. В началото на лизинговия срок финансовия лизинг се признава като актив и пасив в баланса с размер, който в началото на лизинговия договор е равен на справедливата стойност на наетия актив или ако е по-ниска, по настоящата стойност на минималните лизингови плащания.

**2. Счетоводна политика (продължение)**

**2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)**

**С) Лизинг (продължение)**

***(б) Счетоводна политика прилагана до 31 декември 2018 г.***

Определянето дали дадено споразумение представлява или съдържа лизинг се базира на същността на споразумението в неговото начало и изисква оценка относно това дали изпълнението на споразумението зависи от използването на конкретен актив или активи и дали споразумението прехвърля правото за използване на актива.

**Дружеството като лизингополучател**

Финансовите лизинги, които прехвърлят към Дружеството в значителна степен всички рискове и ползи, свързани със собствеността върху наетия актив, се капитализират в началото на лизинга по справедливата стойност на наетото имущество или, ако е по-ниска, по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания се разпределят между финансовите разходи и намалението на задължението по лизинга така, че да се получи постоянен лихвен процент върху оставащото салдо на задължението. Финансовите разходи се признават директно в отчета за всеобхватния доход.

Актив, придобит при условията на финансов лизинг, се амортизира за срока на полезния живот на актива. Ако обаче няма разумна степен на сигурност, че Дружеството ще придобие собствеността върху тях до края на срока на лизинговия договор, активите се амортизират през по-краткия от двата срока – срока на полезния живот на актива или срока на лизинговия договор.

Лизинговите плащанията по договори за оперативен лизинг се признават като разход в отчета за всеобхватния доход на база линейния метод за срока на лизинговия договор.

**Дружеството като лизингодател**

Лизингови договори, при които Дружеството запазва в значителна степен всички рискове и изгоди от собствеността върху наетия актив, се класифицират като оперативни лизинги. Първоначалните преки разходи, извършени във връзка с договарянето и уреждането на оперативен лизинг, се прибавят към балансовата стойност на наетия актив и се признават като разход през целия срок на лизинговия договор на същата база както лизинговите приходи. Условните наеми се признават като приходи в периода, в който бъдат заработени.

**Т) Промени в счетоводните политики**

Дружеството е приело МСФО 16 Лизинг от 1 януари 2019 г., което води до промени в счетоводните политики и корекции на сумите, признати във финансовите отчети.

МСФО 16 е издаден през януари 2016 г. Той води до признаването на почти всички договори за лизинг на баланса от страна на лизингополучателите, тъй като се премахва разграничението между оперативен и финансов лизинг. Съгласно новия стандарт се признава актив (правото да се използва наетият обект) и финансов пасив – финансово задължение по лизингови вноски. Единствените изключения са краткосрочните лизинги и такива с ниска стойност.

В съответствие с преходните разпоредби на МСФО 16, новите правила са приети със задна дата с кумулативния ефект от първоначалното прилагане на новия стандарт, признат на 1 януари 2019 г. Съпоставимата информация за 2018 г. не е коригирана.

## 2. Счетоводна политика (продължение)

### 2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

**Т) Промени в счетоводните политики (продължение)**

**Ефект от приемането на МСФО 16 върху финансовите отчети на Дружеството**

При приемането на МСФО 16, Дружеството признава задължения за лизинг във връзка с лизинги, които през предходни периоди са били класифицирани като „оперативен лизинг", съобразно изискванията на МСС 17 Лизинги. Тези задължения са оценени по настоящата стойност на оставащите лизингови плащания, дисконтирани към 1 януари 2019 г., използвайки лихвения процент за финансиране, специфичен за Дружеството. Среднопретегленият диференциален лихвен процент, приложен за лизингови задължения към 1 януари 2019 г., е 5.42 – 6.11%.

| | **1 януари 2019 г.** |
|---|---|
| | **хил. лв.** |
| Поети ангажименти по оперативен лизинг към 31 декември 2018 г. | 9,854 |
| Дисконтирани със специфичния за Дружеството лихвен процент 5.42-6.11% | (1,079) |
| Задължения за финансов лизинг, признати към 31 декември 2018 г. | - |
| Краткосрочни лизингови договори и лизингови договори с ниска стойност, признати по линеен метод | (361) |
| Пасив по лизинг, признат към 1 януари 2019 г. | **8,414** |
| От които: | |
| Текущ пасив по лизинг | **2,122** |
| Нетекущ пасив по лизинг | **6,292** |

Активите с право на ползване се оценяват по стойността, равна на пасива по лизинга, коригиран с размера на всички предплатени или начислени лизингови плащания, свързани с този лизинг, признати в баланса към 31 декември 2018 г. Няма обременяващи лизингови договори, които биха изисквали корекция на активите с право на ползване към датата на първоначалното прилагане.

Първоначалната стойност на активите с право на ползване се определя, както следва:

| | **1 януари 2019 г.** |
|---|---|
| | **хил. лв.** |
| Пасив по лизинг признат към 1 януари 2019 г. по МСФО 16 | **8,414** |
| **Актив с право на ползване към 1 януари 2019 г.** | **8,414** |

Първоначалното прилагане на МСФО 16 засяга следните балансови статии към 1 януари 2019 г:

- Право на ползване на активите – увеличение с 8,414 хиляди лева
- Пасиви по лизинг – увеличение с 8,414 хиляди лева
- Няма ефект върху неразпределената печалба към 1 януари 2019 г

Приложени практически облекчения:
- Дружеството прилага един дисконтов процент за портфейл от лизингови договори със сходни характеристики;
- Дружеството е разчитало на предходно направена оценка дали лизинговите договори са обременяващи, съгласно МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи, непосредствено преди датата на първоначалното прилагане;
- Дружеството отчита договори по оперативен лизинг с остатъчен срок по-къс от 12 месеца към 1 януари 2019 г. като краткосрочни лизингови договори;
- Дружеството изключва първоначалните преки разходи от оценката на актива с право на ползване към датата на първоначалното прилагане;
- Дружеството е използвало последваща оценка при определянето на срока на лизинговия договор, в който съдържа опции за удължаване или прекратяване.

## 3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет на Дружеството налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху отчетените суми на приходите, разходите, активите и пасивите, както и върху оповестяването на условните задължения към датата на отчитане. Всяка несигурност по отношение на тези предположения и приблизителни оценки, обаче, би могла да доведе до резултати, които да изискват в бъдеще съществени корекции в балансовата стойност на засегнатите активи или пасиви.

### Приблизителни оценки и предположения

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурности в приблизителните оценки към отчетната дата, и за които съществува значителен риск да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващия отчетен период, са посочени по-долу: Дружеството е базирало своите предположения и приблизителни оценки на налични параметри, когато е изготвен финансовия отчет. Съществуващи обстоятелства и предположения за бъдещи развития, обаче, могат да се променят в резултат на промени на пазара, които възникват извън контрола на Дружеството. Такива промени се отразяват в предположенията, когато възникнат.

### Полезен живот на имоти, машини и съоръжения

Финансовото отчитане на имотите, машините, съоръженията и оборудването, и нематериалните активи, включва използването на приблизителни оценки за техните очаквани срокове на полезен живот и остатъчни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството. В края на всяка година ръководството извършва преглед и преценява дали са необходими корекции в сроковете на полезен живот на имоти, машини и съоръжения, техните балансови стойности и методи на амортизация.

### Обезценка на нефинансови активи

Обезценка съществува, когато балансовата стойност на даден актив или обект, генериращ парични потоци, надвишава възстановимата му стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба, и стойността му в употреба. Изчислението на справедливата стойност, намалена с разходите за продажба, се базира на наличните данни от обвързващи сделки за продажби в непринудителни и справедливи сделки със сходни активи или подлежащи на наблюдение пазарни цени, намалени с присъщите разходи за освобождаване на актива. Изчислението на стойността в употреба се базира на модела на дисконтираните парични потоци.

Паричните потоци се изчисляват от бюджета за следващите седем години и не включват дейности по преструктуриране, които Дружеството все още не е поела като неотменим ангажимент или съществени бъдещи инвестиции, които ще повишат резултатите от работата на актива от обекта, генериращ парични потоци, който е предмет на теста. Възстановимата стойност е най-чувствителна спрямо нормата на дисконтиране, използвана в модела на дисконтираните парични потоци, както и спрямо очакваните бъдещи парични постъпления и нормата на растеж, която е използвана за целите на екстраполацията.

Както е оповестено в Приложение 7 „Имоти, машини и съоръжения", през 2018 г. е направена обезценка на превозни средства и обзавеждане на обща стойност 88 хил. лв., през 2019 г. не са налични индикатори за необходимост от такава.

Към 31 декември 2019 г, ръководството е извършило тест за обезценка на Репутацията и на Търговска марка „Каменица", както е оповестено и в Приложение 9 „Нематериални активи". В резултат от тестовете, ръководството не е установило обезценка за генериращия парични потоци обект, към която е разпределена репутация в размер на 51,243 хил. лв.

По отношение на Търговската марка, в резултат на изготвена оценка на справедливата стойност на актива към 31 декември 2019 г. ръководството е установило обезценка в размер на 1,623 хил. лв. (2018г.: 5,887 хил. лв.), както е оповестено в Приложение 9.

## 3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Ръководството е извършило анализ в края на отчетния период относно класификацията на Търговска Марка „Каменица“ и е заключило, че не са налице фактори, които да изискват промяна на класификацията към нематериални активи с ограничен полезен живот.

### Обезценка на материални запаси

Материалните запаси се намаляват до нетната реализируема стойност на базата на отделни позиции. Приблизителната оценка на нетната реализуема стойност се определя на база най-надеждните съществуващи данни по време на съставянето на тази оценка според обема на материалните запаси, който се очаква да бъде реализиран.

При определяне на приблизителната оценка на нетната реализируема стойност се взема предвид и какво е предназначението на държаните материални запаси. Към всеки следващ период се прави нова приблизителна оценка на нетната реализируема стойност. Към 31 декември 2019 г. обезценката на материалните запаси е в размер на 283 хил. лв. (2018: 198 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в Приложение 10 към финансовия отчет – „Материални запаси”.

### Обезценка на трудносъбираеми вземания

Обезценката за трудносъбираеми вземания е определена съгласно политиката, посочена в Приложение 2.2 по-горе. На база наличната информация ръководството е направило оценка на бъдещите парични потоци от вземания от клиенти и е признало обезценки в незначителен размер. Допълнителна информация е представена в Приложение 11 към финансовия отчет – „Търговски и други вземания”.

### Задължение за доходи на персонала при пенсиониране

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка. Тази оценка изисква да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване на заплатите, текучеството на персонала и нивата на смъртност.
Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност. Към 31 декември 2019 г., нетното задължението на Дружеството за доходи на персонала при пенсиониране е в размер на 1,132 хил. лв. (2018 г.: 1,066 хил. лв.) . Допълнителна информация за доходите на персонала при пенсиониране е представена в Приложение 15 към финансовия отчет – „Задължение за доходи на персонала при пенсиониране”.

### Представяне на приходи от продажби на стоки

При определяне на цената на сделките си Дружеството взема предвид размера на възнаграждението, на който то очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни - например данъци върху продажбите и акцизни такси.
Според разпоредбите на Закона за акцизите и данъчните складове, „Каменица“ АД, в качеството си на производител, е задължено да заплаща акцизни такси върху освободената от данъчен склад бира.
Ръководството взе под внимание критериите, които определят дали Дружеството оперира като агент или принципал според изискванията на МСФО 15 и заключи, че по отношение на плащането на акцизи и данъци върху продажбите, Дружеството оперира като агент. Приходите от продажби на Дружеството са посочени във финансовия отчет нетно от горепосочените данъци и такси.

### Принцип на действащото предприятие

Ръководството също така потвърждава, че годишния финансов отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие, въпреки, че текущите пасиви на Дружеството надвишават текущите активи към 31 декември 2019 г. със сумата от 10,372 хил. лв. (2018 г.: 14,888 хил. лв.). Основната причина за това е продължаващата инвестиционна политика на дружеството за разширяване на производствените мощности и складови площи. В резултат на тази политика през 2019 г. са придобити дълготрайни материални активи на стойност 10,579 хил. лв. (2018 г.: 12,320 хил. лв.), както е оповестено в Приложение 7.

## 3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

### Принцип на действащото предприятие (продължение)

Ръководството не счита, че Дружеството ще изпитва проблеми с ликвидността, тъй като средната събираемост на търговските вземания е в рамките на по-малко от 30 дни, докато договорените условия за плащане на доставчици е между 3 и 6 месеца. Също така, Дружеството генерира печалба след данъци в размер на 6,725 хил. лв. през 2019 г. (1,031 хил. лв. през 2018 г.) и положителни нетни парични потоци от оперативна дейност 18,614 хил. лв. през 2019 г. (22,413 хил. лв. през 2018 г.).
В края на 2019 г. за пръв път се появиха новини от Китай за COVID-19 (Коронавирус). Ситуацията в края на годината се определяше от ограничен брой случаи на неизвестен вирус, докладвани на Световната здравна организация. През първите няколко месеца на 2020 г. вирусът се разпространи в световен мащаб и отрицателното му въздействие набра скорост. За въздействието на COVID-19 (Коронавирус) върху възможността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие, виж Приложение 22.

### Опции за удължаване и прекратяване; значими счетоводни приблизителни оценки и преценки при определянето на срока на лизинговия договор

При определяне на срока на лизинга, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически предпоставки за упражняване на опция за удължаване или отказ от прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опция за прекратяване) се включват в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че срокът на лизинга ще бъде удължен (или, че договорът няма да бъде прекратен).

По-долу са изброени най-релевантните фактори за договори за лизинг на складове, търговски магазини и оборудване:

• Ако съществуват значителни неустойки при упражняване на опция за прекратяване (или при неупражняване на опция за удължаване), то в повечето случаи се счита, че съществува достатъчна сигурност, че Дружеството ще упражни опцията за удължаване на лизинга (или няма да упражни опцията за прекратяване).

• Ако се очаква направените значителни подобрения на наетото имущество, да имат значителна остатъчна стойност, то в повечето случаи се счита, че съществува достатъчна сигурност, че Дружеството ще упражни опцията за удължаване на лизинга (или няма да упражни опцията за прекратяване).

• При липса на горните две условия, Дружеството взема предвид други фактори, включващи историческата продължителност на договорите за лизинг, където Дружеството е било лизингополучател, както и разходите и пропуснатите ползи за бизнеса, свързани със замяна на лизинговия актив. В повечето случаи опциите за удължаване при договорите за лизинг на офиси и превозни средства, не са включени в пасива по лизинга, защото Дружеството би могло да замени активите без това да изисква значителни разходи и пропуснатите ползи за бизнеса.

Срокът на лизинговия договор се преразглежда ако опцията за удължаване бъде действително упражнена или ако Дружеството е било задължено да я упражни. Наличието на достатъчна сигурност се преразглежда само ако настъпи значително събитие или промяна в обстоятелствата, засягащи тази оценка, които са под контрола на лизингополучателя.

## 4. Продажба на стоки

| | 2019 г. | 2018 г. |
|---|---|---|
| Приходи от продажби, брутно | 197,026 | 196,418 |
| Акциз | (20,695) | (22,057) |
| Еко такси | (582) | (427) |
| Отстъпки, предоставени на дистрибутори, супермаркети и други партньори | (48,363) | (43,789) |
| **Приходи от продажби, нетно** | **127,386** | **130,145** |

## 5.1 Други оперативни приходи

| | 2019 г. | 2018 г. |
|---|---|---|
| Печалба от продажба на ИМС | 493 | 1,225 |
| Приходи от наеми | 86 | 205 |
| Печалба от продажба на материали | 417 | 134 |
| Получени суми по застрахователни искове | - | 2 |
| Други оперативни приходи | 72 | 172 |
| | **1,068** | **1,738** |

## 5.2 Разходи за продажба и дистрибуция

| | 2019 г. | 2018 г. |
|---|---|---|
| Разходи за материали | (6,090) | (6,427) |
| ***Разходи за външни услуги*** | (17,529) | (18,847) |
| Разходи за амортизация | (6,651) | (5,495) |
| ***Разходи за персонала*** | (11,890) | (12,651) |
| Други разходи | (35) | (50) |
| | **(42,195)** | **(43,470)** |

## 5.3 Административни разходи

| | 2019 г. | 2018 г. |
|---|---|---|
| Разходи за материали | (159) | (241) |
| ***Разходи за външни услуги*** | (11,309) | (13,056) |
| Разходи за амортизация | (1,007) | (422) |
| ***Разходи за персонала*** | (2,093) | (3,336) |
| Други разходи | (11) | (11) |
| | **(14,579)** | **(17,066)** |

## 5.4 Разходи по икономически елементи

Разходите по икономически елементи включени в Себестойност на продажбите, Разходи за продажба и дистрибуция и Административни разходи са представени в таблицата по-долу:

| | 2019 г. | 2018 г. |
|---|---|---|
| Разходи за материали | (49,178) | (48,754) |
| Разходи за външни услуги | (34,465) | (37,517) |
| Разходи за амортизация и обезценка на ДМА и ДНА (Прил. 7, 8 и Прил. 9) | (17,558) | (20,565) |
| Разходи за персонала (Прил. 5.5) | (18,499) | (20,552) |
| Промяна в запасите на незавършено производство и готова продукция (Прил. 10) | 62 | (48) |
| Други разходи | (62) | (24) |
| | **(119,700)** | **(127,460)** |

## 5.5 Разходи за персонала

| | 2019 г. | 2018 г. |
|---|---|---|
| Възнаграждения | (15,902) | (17,866) |
| Социални осигуровки | (2,597) | (2,686) |
| | **(18,499)** | **(20,552)** |

## 5.6 Други оперативни разходи и разходи по преструктуриране/нето

| | 2019 г. | 2018 г. |
|---|---|---|
| (Разход)/Приходи от обратно проявление на провизия за ползван отпуск | 4 | (6) |
| Провизия за обезщетение на персонала при пенсиониране (Прил. 15) | (66) | (49) |
| Приход от провизии за съдебни дела | 6 | - |
| Обратно проявление на задължения за депозитен амбалаж | 875 | 734 |
| Обезщетения при напускане | (166) | (133) |
| Други | (9) | (15) |
| **Общо други оперативни разходи** | **642** | **531** |
| | | |
| Обезщетения на персонала по преструктуриране | (291) | (169) |
| Разходи за демонтиране, преместване и разрушаване на активи | - | (320) |
| **Общо разходи по преструктуриране** | **(291)** | **(489)** |

## 5.7 Финансови приходи и финансови разходи

| | 2019 г. | 2018 г. |
|---|---|---|
| Приходи от лихви | 35 | 12 |
| **Финансови приходи** | **35** | **12** |
| Лихви по заеми и привлечени средства | (1,062) | (1,444) |
| Отрицателни разлики от валутни курсове, нетно | (11) | (8) |
| Банкови такси и други финансови разходи | (21) | (1,671) |
| Лихви по пасиви по лизинг | (546) | - |
| **Финансови разходи** | **(1,640)** | **(3,123)** |

## 6. Данък върху доходите

Основните компоненти на разхода за данък върху доходите за годините, приключващи на 31 декември 2019 г. и 2018 г., са:

**Отчет за всеобхватния доход**

| | 2019 г. | 2018 г. |
|---|---|---|
| Разход за текущ данък върху доходите | (925) | (622) |
| Отсрочен данък върху доходите, свързан с възникването и обратното проявление на временни разлики | 150 | 299 |
| **Разход за данък върху доходите, признат в отчета за всеобхватния доход** | **(775)** | **(323)** |

Приложимата ставка на данък печалба за 2019 г. е 10% (2018 г.: 10%).

Равнението между разхода за данък върху дохода и счетоводната печалба, умножена по приложимата данъчна ставка за годините, приключващи на 31 декември 2019 г. и 2018 г., е представено по-долу:

| | 2019 г. | 2018 г. |
|---|---|---|
| Счетоводна печалба преди данъци | **7,500** | **1,354** |
| Разход за данък върху доходите по приложимата данъчна ставка от 10% за 2019 г. (2018 г.: 10%) | (750) | (135) |
| Разходи, непризнати за данъчни цели | (25) | (188) |
| **Разход за данък върху доходите при ефективната данъчна ставка от 10.33% (2018 г.: 23.85 %)** | **(775)** | **(323)** |

## 6. Данък върху доходите (продължение)

Отсрочените данъци към 31 декември са свързани със следното:

| | Ускорена амортизация за данъчни цели | Неизползвани отпуски и задължения за доходи на персонала при пенсиониране | Обезценка на несъбираеми и трудно събираеми вземания | Други начисления включително ефект от МСФО 16 | Обезценка на материали и запаси | Обезценка на ДМА | Обезценка на Търговска марка | Общо |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Актив/(пасив) към 1.1.2018 г.** | **(4,310)** | **120** | **34** | **6** | **10** | **29** | **-** | **(4,111)** |
| Приход/(разход) в отчета за всеобхватния доход | (296) | 5 | 3 | 4 | 4 | (9) | 588 | 299 |
| Приход в друг всеобхватен доход | - | - | - | - | - | - | - | - |
| **Актив/(пасив) към 31.12.2018 г.** | **(4,606)** | **125** | **37** | **10** | **14** | **20** | **588** | **(3,812)** |
| Приход/(разход) в отчета за всеобхватния доход | (66) | 6 | 21 | 20 | 6 | - | 163 | 150 |
| Приход в друг всеобхватен доход | - | - | - | - | - | - | - | - |
| **Актив/(пасив) към 31.12.2019 г.** | **(4,672)** | **131** | **58** | **30** | **20** | **20** | **751** | **(3,662)** |

## 7. Имоти, машини и съоръжения

| | Земя и сгради | Машини и съоръжения | Превозни средства и обзавеждане | Стопански инвентар | Активи в процес на изграждане | Общо |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. |
| **Цена на придобиване или преоценена стойност** | | | | | | |
| На 1 януари 2018 г. | **42,173** | **108,215** | **4,888** | **62,337** | **6,305** | **223,918** |
| Придобити | - | - | - | - | 12,320 | 12,320 |
| Трансфер към активи държани за продажба | - | - | - | - | - | - |
| Отписани | (259) | (807) | (3,179) | (2,687) | - | (6,932) |
| Трансфери | 1,479 | 1,935 | 164 | 6,589 | (10,167) | - |
| **На 31 декември 2018 г.** | **43,393** | **109,343** | **1,873** | **66,239** | **8,458** | **229,306** |
| Придобити | - | - | - | - | 10,579 | 10,579 |
| Трансфер към активи държани за продажба | - | - | - | - | - | - |
| Отписани | (43) | (571) | (479) | (11,392) | - | (12,485) |
| Трансфери | 3,368 | 2,517 | 519 | 6,941 | (13,345) | - |
| **На 31 декември 2019 г.** | **46,718** | **111,289** | **1,913** | **61,788** | **5,692** | **227,400** |

## 7. Имоти, машини и съоръжения (продължение)

| | Земя и сгради | Машини и съоръжения | Превозни средства и обзавеждане | Стопански инвентар | Активи в процес на изграждане | Общо |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **Амортизация и обезценка** | | | | | | |
| На 1 януари 2018 г. | **7,920** | **56,660** | **3,841** | **47,477** | **-** | **115,898** |
| Начислена амортизация за годината | 1,287 | 5,952 | 489 | 6,788 | - | 14,516 |
| Обезценка | - | - | 88 | - | - | 88 |
| Отписана | (258) | (786) | (3,153) | (2,579) | - | (6,776) |
| **На 31 декември 2018 г.** | **8,949** | **61,826** | **1,265** | **51,686** | **-** | **123,726** |
| Начислена амортизация за годината | 1,390 | 5,585 | 221 | 6,282 | - | 13,478 |
| Обезценка | - | - | - | - | - | - |
| Отписана | - | (571) | (479) | (11,264) | - | (12,314) |
| **На 31 декември 2019 г.** | **10,339** | **66,840** | **1,007** | **46,704** | **-** | **124,890** |
| **Нетна балансова стойност** | | | | | | |
| **На 31 декември 2017 г.** | **34,253** | **51,555** | **1,047** | **14,860** | **6,305** | **108,020** |
| **На 31 декември 2018 г.** | **34,444** | **47,517** | **608** | **14,553** | **8,458** | **105,580** |
| **На 31 декември 2019 г.** | **36,379** | **44,449** | **906** | **15,084** | **5,692** | **102,510** |

Разходи за амортизация на стойност 8,213 хил. лв. са включени в Себестойност на продажбите (2018 г.: 8,645 хил. лв.). Разходи за амортизация на стойност 6,651 хил. лв. са включени в Разходи за продажба и дистрибуция (2018 г.: 5,495 хил. лв.). Разходи за амортизация на стойност 1,007 хил. лв. са включени в Административни разходи (2018 г.: 376 хил. лв.)

***Обезценка на имоти, машини, съоръжения и оборудване***

Няма направена обезценка на имоти, машини, съоръжения и оборудване през 2019г. (През 2018 г. 88 хил. лв.).

## 8. Активи с право на ползване и пасиви по лизинги

| **Активи с право на ползване (по клас активи)** | **31 декември 2019 г.** | **1 януари 2019 г.** |
|---|---|---|
| Земи и сгради | 4,548 | 1,992 |
| Превозни средства | 4,833 | 6,422 |
| **Към края на отчетния период** | **9,381** | **8,414** |

| **Активи с право на ползване** | **Земи и сгради** | **Транспортни средства** | **Общо** |
|---|---|---|---|
| **Отчетна стойност** | | | |
| **Към 1 януари 2019 г.** | **1,992** | **6,422** | **8,414** |
| Придобити – нови договори за лизинг | 3,626 | 935 | 4,561 |
| Прекратени лизингови договори | (609) | (965) | (1,574) |
| **Към 31 декември 2019 г.** | **5,009** | **6,392** | **11,401** |

## 8. Активи с право на ползване и пасиви по лизинги (продължение)

| Активи с право на ползване | Земи и сгради | Транспортни средства | Общо |
|---|---|---|---|
| **Амортизация** | | | |
| Към 1 януари 2019 г. | - | - | - |
| Амортизация за годината | 669 | 1,724 | 2,393 |
| Отписана амортизация | (208) | (165) | (373) |
| Към 31 декември 2019 г. | **461** | **1,559** | **2,020** |
| **Нетна балансова стойност към 1 януари 2019 г.** | **1,992** | **6,422** | **8,414** |
| **Нетна балансова стойност към 31 декември 2019 г.** | **4,548** | **4,833** | **9,381** |

**Пасиви по лизинги**

| | 31 декември 2019 г. | 1 януари 2019 г. |
|---|---|---|
| Краткосрочни пасиви по лизинга | 2,063 | 2,122 |
| Дългосрочни пасиви по лизинга | 7,632 | 6,292 |
| **Общо пасиви по лизинга** | **9,695** | **8,414** |

| | 31 декември 2019 г. Минимални лизингови плащания | 31 декември 2019 г. Настояща стойност на лизинговите плащания |
|---|---|---|
| До 1 година | 2,447 | 2,063 |
| Между 1 и 5 години | 9,049 | 7,632 |
| **Общо минимални лизингови вноски** | **11,496** | **9,695** |
| Намалени със сумите, представляващи финансови разходи | (1,801) | - |
| **Настояща стойност на минималните лизингови вноски** | **9,695** | **9,695** |

Следните суми са признати в отчета за всеобхватния доход:

| | МСФО 16 2019 г. | МСС 17 2018 г. |
|---|---|---|
| Амортизация на активи с право на ползване (по клас активи) | | |
| Сгради | 669 | - |
| Транспортни средства | 1,724 | - |
| **Общо разход за амортизация** | **2,393** | **-** |

## 8. Активи с право на ползване и пасиви по лизинги (продължение)

Следните суми са признати в отчета за всеобхватния доход (продължение):

| | МСФО 16<br>2019 г. | МСС 17<br>2018 г. |
|---|---|---|
| Разход за лихви по пасиви по лизинги | 546 | - |
| Разход, свързан с краткосрочен лизинг – транспортни средства | 20 | - |
| Разход, свързан с лизинг на активи с ниска стойност, които не са краткосрочни лизинги | 418 | - |
| Печалба от прекратяване на лизингов договор | (11) | - |
| Разход за оперативен лизинг (МСС 17) | - | 2,516 |
| **Общо разходи свързани с договори за лизинг** | **3,366** | **2,516** |

Следните суми са признати в отчета за паричните потоци:

| | МСФО16<br>2019 г. | МСС17<br>2018 г. |
|---|---|---|
| Изходящ паричен поток от договори за лизинг (МСФО 16) – финансова дейност | | |
| Главница | 2,062 | - |
| | **2,062** | **-** |
| Изходящ паричен от договори за лизинг – оперативна дейност | 984 | 2,516 |
| *в това число лихви от пасиви по лизинг* | *546* | - |
| **Общо изходящ паричен поток** | **3,046** | **2,516** |

## 9. Нематериални активи

| | Други нематериални активи | Търговска Марка | Софтуер | Репутация | Активи в процес на изграждане | Общо |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. |
| **Цена на придобиване или преоценена стойност** | | | | | | |
| На 1 януари 2018 г. | **250** | **56,153** | **4,988** | **51,243** | - | **112,634** |
| Трансфери | - | - | - | - | - | - |
| **На 31 декември 2018 г.** | **250** | **56,153** | **4,988** | **51,243** | - | **112,634** |
| **Придобити** | | | | | 228 | 288 |
| Трансфери | - | - | 228 | - | (228) | - |
| **На 31 декември 2019 г.** | **250** | **56,153** | **5,216** | **51,243** | - | **112,862** |

## 9. Нематериални активи

| | Други нематериални активи | Търговска Марка | Софтуер | Репутация | Активи в процес на изграждане | Общо |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **Амортизация и обезценка** | | | | | | |
| На 1 януари 2018 г. | **250** | **-** | **4,818** | **-** | **-** | **5,068** |
| Начислена амортизация за годината | - | - | 74 | - | - | 74 |
| Обезценка | - | 5,887 | - | - | - | 5,887 |
| **На 31 декември 2018 г.** | **250** | **5,887** | **4,892** | **-** | **-** | **11,029** |
| Начислена амортизация за годината | - | - | 64 | - | - | 64 |
| Обезценка | - | 1,623 | - | - | - | 1,623 |
| **На 31 декември 2019 г.** | **250** | **7,510** | **4,956** | **-** | **-** | **12,716** |
| **Нетна балансова стойност** | | | | | | |
| **На 31 декември 2017 г.** | **-** | **56,153** | **170** | **51,243** | **-** | **107,566** |
| **На 31 декември 2018 г.** | **-** | **50,266** | **96** | **51,243** | **-** | **101,605** |
| **На 31 декември 2019 г.** | **-** | **48,643** | **260** | **51,243** | **-** | **100,146** |

Разходите от направената обезценка на Търговската марка на стойност 1,623 хил. лв. (2018 г.: 5,887 хил. обезценка) са включени в Себестойност на продажбите. Разходи за амортизация на НМДА на стойност 62 хил. лв. са включени в Себестойност на продажбите (2018 г.: 28 хил. лв.). Няма разходи за амортизация на НДМА, включени в Разходи за продажба и дистрибуция (2018 г.: нула лв.). Разходи за амортизация на НДМА на стойност 2 хил. лв. са включени в Административни разходи (2018 г.: 46 хил. лв.).

***Тест за обезценка на репутацията***

На 2 декември 2009 г. „Старбев България" ЕАД придобива 69% от акционерния капитал на „Каменица" АД и 100% от капитала на „Дару Инвест" ЕАД (което притежава 21% от акционерния капитал на „Каменица" АД).

На 10 септември 2010 г., в резултат от сливане, „Старбев България" ЕАД и „Дару Инвест" ЕАД се вливат в „Каменица" АД.
В резултат на тези две бизнес-комбинации, през 2010 г. „Каменица" АД е признала репутация в размер на 51,243 хил. лв.

## 9. Нематериални активи (продължение)

### Тест за обезценка на репутацията (продължение)

Годишният тест за обезценка на репутацията към 31 декември 2019 г. е проведен от Мениджърския екип на Каменица АД. Мениджърския екип преценява взаимоотношението между пазарната капитализация и балансовата стойност, наред с други фактори, когато извършва преглед на индикаторите за обезценка. Възстановимата стойност на генериращия парични потоци обект – „Каменица" АД, е определена като стойността в употреба, която е изчислена чрез използването на прогнозни парични потоци, на база на одобрени от висшето ръководство финансови бюджети за период от десет години. В резултат от анализа, ръководството не е установило обезценка за генериращия парични потоци обект, в баланса на който се съдържа репутация в размер на 51,243 хил. лв.

**Основни предположения, използвани при изчислението на стойността в употреба и чувствителност спрямо тяхната промяна:**

Изчислението на стойността в употреба за обекта, генерираща парични потоци – „Каменица" АД, е най-чувствително към следните предположения:
- брутен марж
- норма на дисконтиране
- растеж на приходите през прогнозния период (10 години), и
- процент на растеж, използван за екстраполиране на паричните потоци след прогнозния период.

*Брутен марж* – Брутните маржове се базират върху очакванията на ръководството за бъдещото представяне на дружеството. Използваният брутен марж е в размер на 57.12%. Намаление с 2,12% до 55.0% не би довело до обезценка.

*Норма на дисконтиране* – Нормите на дисконтиране представляват сегашната пазарна оценка на рисковете, специфични за всеки обект, генериращ парични потоци, по отношение на стойността на парите във времето и индивидуалните рискове на базовите активи, които не са включени и приблизителните оценки на паричните потоци. Изчислението на нормата на дисконтиране се базира на средно претеглената цена на капитала (WACC). WACC отчита както дълга, така и собствения капитал. Цената на собствения капитал се получава от очакваната от Мениджърския екип възвръщаемост върху инвестицията. Цената на дълга се базира на лихвоносните привлечени средства, които Каменица АД е задължена да обслужва. Специфичният за сегмента риск е включен чрез прилагането на индивидуални бета фактори. Бета факторите се оценяват ежегодно на база публично предоставени пазарни данни. Използваният WACC е 8,8%. Увеличение с 1.2% до 10% не би довело до обезценка.

*Предположения за продадени количества* – Прилага се среден фактор за увеличение от средно от 1.23% годишно върху приходите за период от 10 години. Намаление до 0.5% не би довело до обезценка.

*Предположения за процента на растеж използван за екстраполиране на паричните потоци след прогнозния период* – Процентът на растеж е в размер на 2%. Намаление на допуснатия растеж до 0.5% не би довело до обезценка.

### Тест за обезценка на търговската марка

Търговската марка се тества за обезценка ежегодно. Към 31 декември 2019 г. мениджърския екип на Каменица АД е определил възстановимата стойност на търговската марка изготвяйки оценка на базата метода на спестените роялти. Мениджърския екип е определил като възстановима стойност справедливата стойност намалена с разходите за продажба. Оценката на търговската марка на база справедлива стойност в нейната цялост се категоризира в рамките на Ниво 3 (входящи данни за актива или пасива, които не се основават на пазарни данни - т.е. не са проследими) в йерархията на справедливите стойности.

По метода на спестените роялти, стойността на нематериалния актив се определя въз основа на хипотетичните разходи за роялти, които могат да бъдат спестени чрез притежаването на активи в сравнение с получаването на лиценз за недвижимия актив от трето лице.

## 9. Нематериални активи (продължение)

### Тест за обезценка на търговската марка (продължение)

Хипотетичните разходи за роялти през живота на нематериалния актив се коригират за данъчни цели и сконтират към сегашната им стойност към датата на оценката. Стойността е допълнително коригирана със стойността на ползите от данъчно-призната амортизация (допускайки амортизиране на актива с 15% на година) и с разходите за продажба на актива (2% от неговата стойност)
В резултат на оценката, ръководството е идентифицирало нужда от обезценка на стойност 1,623 хил.лв – (обезценка 5,887 хил. лв. през 2018 г.) Разходът от обезценка е осчетоводен, което доведе до намаляване на балансовата стойност на търговската марка от 50,266 хил.лв към 31.12.2018г. до 48,643 хил.лв. към 31.12.2019 г.

**Основни предположения, използвани при изчислението на стойността в употреба и чувствителност спрямо тяхната промяна**

Следните предположения са използвани при определяне на справедливата стойност намалена с разходите за продажба:

| | |
|---|---|
| Норма на дисконтиране | 8.80% |
| Ниво на роялти такса | 5.5% |
| Средно годишно ниво на нарастване на приходите след първата година | 3,8% |
| Период за който ръководството е изготвило прогноза | 19 години |
| Растеж на приходите използван за екстраполиране на паричните потоци след прогнозния период | 2.2% |

*Норма на дисконтиране* - Увеличение с 0.2% до 9% би довело до допълнителна обезценка в размер на 1,410 хил. лв. спрямо вече признатата през 2019 г. Намаление с 0.8% до 8.% не би довело до признаване на обезценка през 2019 г.
*Ниво на роялти такса* – Намаление с 0.5% до 5% би довело до допълнителна обезценка в размер на 4,056 хил. лв. спрямо вече признатата през 2019 г. Увеличение с 0.5% до 6% не би довело до признаване на обезценка през 2019 г.
*Средно годишно ниво на нарастване на приходите* - Намаление с 0.8% до 3% би довело до допълнителна обезценка в размер на 3,033 хил. лв. спрямо вече признатата през 2019 г. Увеличение с 1.5% до 5.3% не би довело до признаване на обезценка през 2019 г.
*Предположения за процента на растеж използван за екстраполиране на паричните потоци след прогнозния период*– Намаление с 0.2% до 2.0% би довело до допълнителна обезценка в размер на 458 хил. лв. спрямо вече признатата през 2019 г. Увеличение с 0.2% до 2.4% би довело до намаление в размер на 487 хил. лв. на обезценката призната през 2019 г.

## 10. Материални запаси

| | 31.12.2019 г. | 31.12.2018 г. |
|---|---|---|
| *Суровини, резервни части и консумативи* | *3,315* | *2,951* |
| *Обезценка* | *(203)* | *(138)* |
| Суровини, резервни части и консумативи, нетно | 3,112 | 2,813 |
| *Готова продукция (по себестойност )* | *1,275* | *1,361* |
| *Обезценка* | *(80)* | *(60)* |
| Готова продукция, нетно | 1,195 | 1,301 |
| Незавършено производство (по себестойност) | 1,205 | 1,037 |
| Стоки за препродажба | 1,558 | 1,841 |
| Предплатени разходи за материални запаси | 167 | 2 |
| | **7,237** | **6,994** |

Обезценката на материалните запаси, призната като разход в себестойността на продажбите, е 109 хил. лв. (2018 г.: 116 хил. лв.).

## 10. Материални запаси

Движението в обезценката на материалните запаси е както следва:

| | |
|---|---|
| **Към 1 януари 2018 г.** | **104** |
| Начислена | 116 |
| Използвана | (22) |
| **Към 31 декември 2018 г.** | **198** |
| Начислена обезценка | 109 |
| Използвана | (24) |
| **Към 31 декември 2019 г** | **283** |

## 11. Търговски и други вземания

| | 31.12.2019 г. | 31.12.2018 г. |
|---|---|---|
| *Търговски вземания* | *9,165* | *10,056* |
| *Обезценка* | *(577)* | *(370)* |
| Търговски вземания, нетно | 8,588 | 9,686 |
| Разходи за бъдещи периоди | 2,944 | 3,508 |
| Други вземания | 7 | 502 |
| | **11,539** | **13,696** |

Търговските вземания са нелихвоносни и обикновено са със срок 30 дни. Всички търговски и други вземания към 31 декември 2019 г. са деноминирани в български лева.

Към 31 декември 2019 г., разходите за бъдещи периоди включват основно договори за подкрепа на търговската марка в размер на 2,805 хил. лв. (3,361 хил. лв. към 31 декември 2018 г.).

За краткосрочните търговски вземания без значителен финансов компонент Дружеството прилага опростен подход, изискван от МСФО 9, и измерва провизията за обезценка спрямо очакваните кредитни загуби за целия срок от момента на първоначално признаване на вземанията. Дружеството използва матрица за провизии, в която се изчисляват провизии за загуби от търговски вземания, които попадат в различни периоди на застаряване или просрочване.

За измерване на очакваните кредитни загуби търговските вземания се групират на базата на споделени характеристики на кредитния риск в една категория.

По отношение на на вземанията от дистрибутори, анализът на невъзстановимостта се извършва през последните 3 години, за да се определи общото съотношение на неизпълнение. Стойностите по подразбиране се изчисляват за следните интервали на стареене: (1) до 30 дни; (2) от 30 до 60 дни; (3) от 60 до 90 дни и (4) над 90 дни. За да се определи процента на неизпълнение за даден интервал на застаряване, балансът на отписаните вземания се сравнява със салдото на непогасените вземания.

Обещетението за загуба се изчислява, като се вземат предвид процента на неизпълнението, коригиран за влиянието на прогнозната информация и сумата на остатъчното вземане към датата на баланса за всеки интервал на застаряване. Дружеството е оценило въздействието на прогнозната информация за размера на кредитните загуби и е заключило, че влиянието й е несъществено.

## 11. Търговски и други вземания (продължение)

| 31 декември 2018 г. | Текущи | До 30 дни | От 30 до 60 дни | От 60 до 90 дни | Над 90 дни | Общо |
|---|---|---|---|---|---|---|
| % очаквана загуба | 1.00% | 1.97% | 3.54% | 4.33% | 39.32% | |
| Стойност преди обезценка | 6,693 | 1,322 | 1,041 | 439 | 561 | **10,056** |
| **Провизия за обезценка** | **67** | **26** | **37** | **19** | **221** | **370** |

| 31 декември 2019 г. | Текущи | До 30 дни | От 30 до 60 дни | От 60 до 90 дни | Над 90 дни | Общо |
|---|---|---|---|---|---|---|
| % очаквана загуба | 1.39% | 3.41% | 5.33% | 7.91% | 44.86% | |
| Стойност преди обезценка | 6,157 | 1,447 | 430 | 238 | 892 | **9,165** |
| **Провизия за обезценка** | **86** | **49** | **23** | **19** | **400** | **577** |

Движението в натрупаната обезценка на вземанията е представено по-долу.

| | |
|---|---|
| **Към 1 януари 2018 г.** | **336** |
| Начислена обезценка | 153 |
| Реинтегрирана обезценка | (36) |
| Неусвоени суми, отписани поради изтичане на давностен срок | (83) |
| **Към 31 декември 2018 г.** | **370** |
| Начислена обезценка | 242 |
| Реинтегрирана обезценка | (31) |
| Неусвоени суми, отписани поради изтичане на давностен срок | (4) |
| **Към 31 декември 2019 г.** | **577** |

Нетното изменение на обезценката през 2019 г. в размер на 207 хил. лв. разход (2018 г.: 34 хил. лв. разход) е отчетено в Себестойност на продажбите в Отчета за всеобхватния доход.

Останалите позиции от категорията търговски и други вземания не съдържат обезценени активи.

Справедливата стойност на търговските вземания не се различава съществено от балансовата им към 31 декември 2019 г. и 2018 г.

Към 31 декември 2019 г. и 2018 г. Дружеството не държи заложени активи като обезпечение.

## 12. Парични средства и краткосрочни депозити

| | 31.12.2019 г. | 31.12.2018 г. |
|---|---|---|
| Парични средства в банки | 18,955 | 16,770 |
| | **18,955** | **16,770** |

Паричните средства в банкови сметки се олихвяват с плаващи лихвени проценти, базирани на дневните лихвени проценти по банкови депозити. Краткосрочните депозити са с различни срокове, от един ден до три месеца, в зависимост от непосредствените потребности от парични средства на Дружеството. Те се олихвяват по съответните лихвени проценти за краткосрочни депозити.
Към 31 декември 2019 г., парични средства на стойност 223 хил. лв. са деноминирани в евро (2018 г.: 144 хил. лв.). Останалите парични средства са деноминирани в лева.
За целите на отчета за паричните потоци паричните средства и паричните еквиваленти включват следното:

| | 31.12.2019 г. | 31.12.2018 г. |
|---|---|---|
| Парични средства в банки | 18,955 | 16,770 |
| | **18,955** | **16,770** |

## 13. Основен капитал и резерви

| | Брой обикновени акции хиляди | хил. лв. |
|---|---|---|
| **Обикновени акции на стойност 1 лв. всяка, емитирани и изцяло платени** | | |
| Към 31 декември 2018 г. | **6,972** | **6,972** |
| Към 31 декември 2019 г. | **6,972** | **6,972** |

За финансови 2019 г. и 2018 г., емитираните и изцяло платени обикновени акции са както следва:

| **Към 31 декември 2019 г.** | Брой обикновени акции хиляди | % Дял |
|---|---|---|
| Молсон Коорс Холандия Б.В. | 6,687 | 95,92% |
| Други | 285 | 4,08% |
| | **6,972** | **100%** |

| **Към 31 декември 2018 г.** | Брой обикновени акции хиляди | % Дял |
|---|---|---|
| Молсон Коорс Холандия Б.В. | 6,681 | 95,83% |
| Други | 291 | 4,17% |
| | **6,972** | **100%** |

През финансова година 2019 Молсон Коорс Холандия Б.В.(бивше Старбев Холандия Б.В.) придобива 0,09% от неконтролиращото участие в „Каменица" АД, след което неконтролиращото участие става в размер на 4,08% (2018 г.: 4,17 %), което към 31 декември 2019 г. е оповестено от компанията-майка Молсон Коорс Холандия Б.

## 13. Основен капитал и резерви (продължение)

**Естество и цел на резервите:**

**Законови резерви**

Законовите резерви в размер на 4,113 хил. лв. към 31 декември 2019 г. (2018: 4,113 хил. лв.) са формирани от акционерни дружества, като „Каменица" АД, като разпределение на печалбата след данъци в съответствие с член 246 от Търговския закон. Те се заделят докато достигнат една десета или по-голяма част от капитала, определен от устава.

Източници за формиране на законовите резерви са най-малко една десета част от нетната печалба, премии от емисии на акции и средствата, предвидени в устава или по решение на общото събрание на акционерите. Законовите резерви могат да бъдат използвани единствено за покриване на загуби от текущия и предходни отчетни периоди.

## 14. Заем от свързано лице

| | 31.12.2019 г. | 31.12.2018 г. |
|---|---|---|
| **Заем от Молсон Коорс Холандия Б.В. (Прил. 18)** | | |
| Дългосрочна част | 15,795 | 20,118 |
| Краткосрочна част | 4,607 | 4,480 |
| | **20,402** | **24,598** |

***Заем от Молсон Коорс Холандия Б.В.***

Дружеството има задължение за заем към Молсон Коорс Холандия Б.В. (бивше Старбев Холандия Б.В.) на стойност 20,402 хил.лв., във връзка с покупката на Търговска марка „Каменица" през 2014 г. Заемът е деноминиран в евро и се заплаща на равномерни годишни вноски, като последната е дължима през септември 2025 г.

| | 2019 | 2018 |
|---|---|---|
| Салдо към 1 януари | 24,598 | 33,607 |
| Изплатена главница | (4,137) | (8,862) |
| Начислени други финансови разходи | - | 1,648 |
| Изплатени други финансови разходи | - | (1,648) |
| Начислена лихва | 1,033 | 1,416 |
| Изплатена лихва | (1,092) | (1,564) |
| **Салдо към 31 декември** | **20,402** | **24,598** |

Другите финансови разходи през 2018 г. са възникнали във връзка с промяна на погасителния план на заема и са признати съгласно насоките за приложения на МСФО 9 „Финансови инструменти".

## 15. Задължение за доходи на персонала при пенсиониране

Компонентите на разходите за доходи на персонала при пенсиониране, признати в отчета за всеобхватния доход и задълженията, признати в отчета за финансовото състояние, са обобщени по-долу:

***Разход за доходи на персонала при пенсиониране***

| | Прил. | 2019 г. | 2018 г. |
|---|---|---|---|
| Разход за текущ стаж | | 87 | 82 |
| Разходи за лихви | | 11 | 13 |
| Изплатени доходи | | (32) | (46) |
| **Разходи за доходи на персонала при пенсиониране, признати в отчета за всеобхватния доход** | 5.6 | **66** | **49** |
| **Актюерски (печалби) / загуби , признати в друг всеобхватен доход** | | **-** | **(2)** |

Промените в задълженията за доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

| | 2019 г. | 2018 г. |
|---|---|---|
| Задължение за доходи на персонала при пенсиониране към 1 януари | **1,066** | **1,019** |
| Общ разход, признат в отчета за всеобхватния доход (Приложение 5.6) | 66 | 49 |
| Актюерска загуба, призната в друг всеобхватен доход | - | (2) |
| **Задължения за доходи на персонала при пенсиониране към 31 декември** | **1,132** | **1,066** |

Основните предположения, използвани при определянето на задължението за доходи на персонала при пенсиониране, са посочени по-долу:

| | 31.12.2019 г. | 31.12.2018 г. |
|---|---|---|
| Норма на дисконтиране | 1% | 1,23% |
| Бъдещо увеличение на възнагражденията | 2% за първите 3 години; 1,5 % след това | 2% за първите 3 години; 1,5 % след това |
| Текучество на персонала | 3,5% | 3,5% |

## 16. Отсрочени приходи

| | 31.12.2019 г. | 31.12.2018 г. |
|---|---|---|
| На 1 януари | **1,466** | **1,956** |
| Отчетен приход (представен в намаление на Себестойност на продажбите в Отчета за всеобхватния доход) | (491) | (490) |
| **На 31 декември** | **975** | **1,466** |
| Краткосрочни | 486 | 488 |
| Дългосрочни | 489 | 978 |
| **Общо** | **975** | **1,466** |

## 16. Отсрочени приходи (продължение)

През 2011 г. Дружеството взе решение да се освободи от операциите свързани с производството на малц, и да се съсредоточи само в производството на бира. В тази връзка бяха продадени активите за производство и съхранение на малц и ечемик (земя, сгради и производствено оборудване) в гр. Плевен и с. Дебър, а тези в гр. Хасково - отдадени под наем за срок от 3 г. на „Малтери Суфле България". Заедно с продажбата на тези активи, е сключен и договор между „Каменица" АД и „Малтери Суфле България" за доставка на малц за срок от десет години, започващ от 2012 г. Според договора, заплатената сума от 2,500 хил. евро от „Каменица" АД в декември 2011 г. представлява приход за бъдещи периоди, който ще бъде разсрочен за периода на договора и признат в отчета за всеобхватния доход.

## 17. Търговски и други задължения

| | 31.12.2019 г. | 31.12.2018 г. |
|---|---|---|
| Търговски задължения към доставчици | 28,080 | 30,131 |
| Задължения по депозити за амбалаж | 8,403 | 8,963 |
| Задължения към персонала | 1,371 | 2,396 |
| Задължения за акциз | 1,037 | 1,280 |
| Задължения за ДДС | 672 | 952 |
| Неизползвани отпуски на персонала | 181 | 185 |
| Социални осигуровки | 300 | 298 |
| Задължения за данък при източника | 298 | 369 |
| Начислени задължения | 35 | 100 |
| Други данъчни задължения | 113 | 147 |
| Други задължения | 129 | 6 |
| | **40,619** | **44,827** |

Условията на посочените по-горе финансови задължения, са както следва:
- Търговските задълженията не са лихвоносни и обичайно, се уреждат в 90 до 180-дневен срок;
- Данъчните задължения не са лихвоносни и се уреждат в законово установените срокове;
- Другите задължения не са лихвоносни и обичайно, се уреждат в срок от 30 дни.

Към 31 декември 2019 търговски задължения на стойност 5,198 хил. лв. са деноминирани в евро (2018 г.: 5,573 хил. лв), няма търговски задължения деноминирани в щатски долари (2018 г.: 13 хил. лв.), както и такива деноминирани в британски паунд (2018 г.: 36 хил.лв). Останалите парични средства са деноминирани в лева.

## 18. Оповестяване на свързани лица

*Крайна-компания майка*
Молсон Коорс Брюинг Кампани е публично дружество, чиито акции са търгувани на борсите в Канада и САЩ. Контролът върху Молсон Коорс Брюинг е споделен между семействата Молсон и Коорс.

*Предприятие с контролиращо участие в Дружеството:*
През 2015 г. Старбев Холандия Б.В. и Молсон Коорс Холандия Б.В. се сливат, като Старбев Холандия Б.В. е оцеляващото дружество и се преименува на Молсон Коорс Холандия Б.В., притежаващо 95,83% от акционерния капитал на Каменица АД, докато крайната компания-майка е Старбев Холандия САРЛ.

*Други свързани лица:*
APATINSKA PIVARA, BERGENBIER, MOLSON COORS EUROPE S.R.O. ( с предишно наименование STARBEV MANAGEMENT SERVICES), ZAGREBACKA PIVARA, PIVARA TREBJESA, BORSODI, PIVOVARY STAROPRAMEN, COORS BREWING COMPANY, MOLSON COORS BREWING COMPANY (UK) LTD, MOLSON COORS GLOBAL BUSINESS SERVICES SRL, ПИВОВАРНИЦА КАМЕНИЦА ЕООД.

## 18. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Представената по-долу таблица включва общата сума на сделките, които са сключени, и неиздължените салда за съответната финансова година:

| | | Продажби на свързани лица | Покупки от свързани лица | Разходи за лихви | Суми, дължими от свързани лица | Суми, дължими на свързани лица |
|---|---|---|---|---|---|---|
| *Други свързани лица* | | | | | | |
| Molson Coors Netherlands BV | 2019 | 72 | 2,192 | - | 72 | 414 |
| Molson Coors Netherlands BV | 2018 | 27 | 1,598 | - | 72 | 284 |
| Molson Coors Netherlands BV-заеми и лихви | 2019 | - | - | 1,033 | - | 20,402 |
| Molson Coors Netherlands BV-заеми и лихви | 2018 | - | - | 5,964 | - | 24,598 |
| MOLSON COORS EUROPE (бивше STARBEV MANAGEMENT SERVICES) | 2019 | 1,690 | 6,831 | - | 813 | 77 |
| MOLSON COORS EUROPE (бивше STARBEV MANAGEMENT SERVICES) | 2018 | 1,113 | 8,700 | - | 254 | 13 |
| APATINSKA PIVARA | 2019 | - | - | - | - | - |
| APATINSKA PIVARA | 2018 | - | 158 | - | - | - |
| BERGENBIER | 2019 | 929 | 929 | - | - | 152 |
| BERGENBIER | 2018 | 79 | 827 | - | - | 114 |
| BORSODI | 2019 | - | 75 | - | - | - |
| BORSODI | 2018 | - | 6 | - | - | - |
| PIVOVARY STAROPRAMEN | 2019 | 91 | 1,190 | - | 71 | 192 |
| PIVOVARY STAROPRAMEN | 2018 | - | 1,236 | - | - | 211 |
| Molson Coors Brewing Company | 2019 | 3 | 207 | - | - | - |
| Molson Coors Brewing Company | 2018 | - | - | - | - | - |
| Coors Brewing Company | 2019 | - | 207 | - | - | - |
| Coors Brewing Company | 2018 | - | 180 | - | - | 17 |
| Molson Coors Brewing Company(UK) Ltd | 2019 | - | 5 | - | - | - |
| Molson Coors Brewing Company(UK) Ltd | 2018 | - | 16 | - | - | 6 |
| Molson Coors Global Business Services SRL | 2019 | - | 1,998 | - | - | 157 |
| Molson Coors Global Business Services SRL | 2018 | - | 571 | - | - | 456 |
| Пивоварница Каменица ЕООД | 2019 | 485 | 23 | - | 384 | 23 |
| Пивоварница Каменица ЕООД | 2018 | - | - | - | - | - |
| Пивоварница Каменица ЕООД-заеми и лихви | 2019 | 34 | - | - | 846 | - |
| Пивоварница Каменица ЕООД-заеми и лихви | 2018 | 12 | - | - | 512 | - |
| | **2019** | **3,304** | **12,666** | **1,033** | **2,186** | **21,417** |
| | **2018** | **1,231** | **13,292** | **5,964** | **838** | **25,699** |

## 18. Оповестяване на свързани лица (продължение)

***Покупка на Търговска Марка „Каменица“ от Молсон Коорс Холандия Б.В.(бивше Старбев Холандия Б.В.)***

През 2014 г. Каменица АД придобива от Молсон Коорс Холандия Б.В.(бивше Старбев Холандия Б.В.) собствеността върху Търговска Марка „Каменица“. Пазарната оценка на марка „Каменица“ определена като цена по сделката е в размер на 40,100 хил. евро (78,429 хил. лв.), като сумата трябва да бъде заплатена от Каменица АД на Молсон Коорс Холандия Б.В.(бивше Старбев Холандия Б.В.) на равни годишни плащания в следващите 15 години. При така определените условия по сделката, Дружеството определя настоящата стойност на марка „Каменица“ в размер на 56,153 хил. лв., като използва дисконтов фактор в размер на 4,5% определен на база анализ за пазарен лихвен процент за заем между не свързани лица, и бъдещи разходи за лихви в размер на 22,276 хил.лв. Стойността на признатите разходи за лихви в отчета за всеобхватен доход за 2019 г. са в размер на 1,033 хил.лв. (2018 г.: 1,416 хил.лв.). През 2018 г. дружеството е признало и други финансови разходи в размер на 1,648 хил. лв. Другите финансови разходи са възникнали във връзка с промяна на погасителния план на заема и са признати съгласно насоките за приложения на МСФО 9 „Финансови инструменти“. През 2019 г. няма промяна в погасителния план.

**Финансиране на дейността на Пивоварница Каменица ЕООД**

На 25.07.2018 г. Каменица АД сключва Договор за заем с Пивоварница Каменица ЕООД в размер на 1,000 хил.лв, с което предоставя средства за финансиране на дейността на Пивоварница Каменица ЕООД. През 2018 г. се изпълни първото плащане от 500 хил. лв., през 2019 г. допълнително плащане от 300 хил.лв.

Каменица АД е изготвило финансов анализ на дъщерното си дружество, като е отчело серия от фактори, определящи кредитя риск, а именно:

- началния етап на развитие на дейността на Пивоварница Каменица ЕООД и неговите бъдещи бизнес планове;
- ликвидност на бизнеса;
- очаквана рентабилност на бизнеса

В резултат на извършения анализ, заемът е класифицирани в Степен 1 – салда, за които кредитният риск не е значимо увеличен след първоначалното признаване. Очакваните кредитни загуби се определят на базата на вероятността за неизпълнение в рамките на 12 месеца (т.е. цялата кредитна загуба умножена по вероятността тя да се случи в следващите 12 месеца);

Дружеството е изчислило вероятността за неизпълнение в рамките на 12 месеца, като идентифицираната потенциална загуба от обезценка е несъществена.

Класификацията на предоставените заеми, отчитани по амортизирана стойност, към отделните етапи на обезценка са представени по-долу:

| | **МСФО 9** | **МСФО 9** |
|---|---|---|
| | **31.12.2019 г.** | **31.12.2018 г.** |
| **Текущи** | **Степен 1** | **Степен 1** |
| Заеми към свързани лица и начислени лихви | 254 | 12 |
| **Общо текущи** | **254** | **12** |
| | | |
| **Нетекущи** | | |
| Заеми към свързани лица и начислени лихви | 592 | 500 |
| **Общо нетекущи** | **592** | **500** |
| | | |
| **Общо заеми** | **846** | **512** |

## 18. Оповестяване на свързани лица (продължение)

### Условия на сделките със свързани лица

Продажбите на и покупките от свързани лица се извършват по договорени цени. Неиздължените салда в края на годината са необезпечени, безлихвени (с изключение на заемите) и уреждането им се извършва с парични средства. За вземанията от или задълженията към свързани лица не са предоставени или получени гаранции. Дружеството не е начислило обезценка на вземания от свързани лица за годината, приключваща на 31 декември 2019 г. (2018 г.: нула лв.). Вземанията от свързани лица са предмет на индивидуална оценка на кредитния риск, която взема предвид наличната качествена и нестатистическа количествена информация. На база на тази информация, ръководството не е начислило обезценка на вземанията от свързани лица към 31 декември 2019 г. и 2018 г.

### Възнаграждения на основния ръководен персонал

Основният ръководен персонал включва членовете на Съвета на директорите. Членовете не получават допълнително възнаграждение за участието си в Съвета на директорите. Общата сума на възнагражденията на основния ръководен персонал на Дружеството за 2019 г. е в размер на 339 хил. лв. (2018 г.: 806 хил. лв.)

## 19. Ангажименти и условни задължения

***Банкови гаранции***

Към 31 декември 2019 г. от името на Дружеството са издадени банкови гаранции на обща стойност 3,998 хил. лв. (31 декември 2018 г.: 3,981 хил. лв.).

***Други ангажименти***

Към 31 декември 2019 г. Дружеството има сключени договори за доставка на производствено оборудване 782 хил.лв (2018 г.: нула лв.). Дружеството има сключени договори за доставка на търговски активи на обща стойност 1,023 хил. лв. (2018 г.: 1,681 хил. лв.) в рамките на една година.

## 20. Финансови инструменти

### (а) Финансови инструменти по категории

| | **31 декември 2019 г.** |
|---|---|
| **Активи според баланса:** | **Отчитани по амортизирана стойност** |
| Търговски вземания (Прил. 11) | 8,588 |
| Търговски вземания от свързани лица (Прил. 18) | 1,340 |
| Предоставен заем на свързано лице (Прил. 18) | 846 |
| Парични средства и парични еквиваленти (Прил. 12) | 18,955 |
| **Общо** | **29,729** |

| | |
|---|---|
| **Пасиви според баланса:** | **Отчитани по амортизирана стойност** |
| Заеми от свързани лица (Прил. 14) | 20,402 |
| Търговски задължения и задължения по депозити за амбалаж (Прил. 17) | 36,483 |
| Задължение за възстановяване | 656 |
| Търговски задължения към свързани лица (Прил. 18) | 1,015 |
| Пасиви по лизинги | 9,695 |
| **Общо** | **68,251** |

## 20. Финансови инструменти (продължение)

### (а) Финансови инструменти по категории (продължение)

| | 31 декември 2018 г. |
|---|---|
| **Активи според баланса:** | **Отчитани по амортизирана стойност** |
| Търговски вземания (Прил. 11) | 9,686 |
| Търговски вземания от свързани лица (Прил. 18) | 326 |
| Предоставен заем на свързано лице (Прил. 18) | 512 |
| Парични средства и парични еквиваленти (Прил. 12) | 16,770 |
| **Общо** | **27,294** |

| | |
|---|---|
| **Пасиви според баланса:** | **Отчитани по амортизирана стойност** |
| Заеми от свързани лица (Прил. 14) | 24,598 |
| Търговски задължения и задължения по депозити за амбалаж (Прил. 17) | 39,094 |
| Задължение за възстановяване | 1,981 |
| Търговски задължения към свързани лица (Прил. 18) | 1,101 |
| **Общо** | **66,774** |

Балансовата стойност на финансовите инструменти към 31 декември 2019 г. и 2018 г. не се различава съществено от тяхната справедлива стойност към същата дата.

### (б) Кредитно качество на финансовите активи

По отношение на кредитното качество на търговските вземания и вземанията от свързани лица, повече детайли са оповестени в приложение 11 и приложение 18, съответно.

**Парични средства в банки**

| | 31 декември 2019 г. | 31 декември 2018 г. |
|---|---|---|
| | **хил. лв.** | **хил. лв.** |
| A | 4,669 | 6,859 |
| AA- | 12,737 | 8,043 |
| BBB- | 1,549 | 1,868 |
| | **18,955** | **16,770** |

## 21. Цели и политика за управление на финансовия риск

Основните финансови пасиви на Дружеството включват банкови заеми и търговски задължения. Основната цел на тези финансови инструменти е да се осигури финансиране за дейността на Дружеството. Дружеството притежава финансови активи като например, търговски вземания и парични средства и краткосрочни депозити, които възникват пряко от дейността.

Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на Дружеството са лихвен риск, ликвиден риск, валутен риск и кредитен риск. Ръководството извършва преглед и съгласува политиката за управление на всеки от тези рискове, които са обобщени по-долу.

## 21. Цели и политика за управление на финансовия риск (продължение)

**Лихвен риск**
Лихвеният риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци от финансов инструмент ще се променят поради промени в пазарните лихвени проценти. Експозицията на Дружеството на риска от промени в пазарните нива на лихвени проценти е ограничена, тъй като единственото лихвоносно задължение (заем от свързано лице) е с фиксиран лихвен процент.

**Ликвиден риск**
Ликвиден риск възниква, когато Дружеството не може да покрие задълженията си, когато те станат изискуеми.

Дружеството поддържа ликвидния си риск на ниско ниво посредством наличието на достатъчно свободни парични средства и достатъчни кредитни линии от банки, с които Дружеството работи (Приложение 12 „Парични средства и краткосрочни депозити").
Приложената по-долу таблица обобщава падежите на финансовите задължения към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. на база договорните недисконтирани плащания.

**Годината, приключваща на 31 декември 2019 г.**

| | При поискване | < 3 месеца | 3 до 12 месеца | 2 до 5 години | > 5 години | Общо |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Търговски задължения и задължения по депозити за амбалаж (Прил. 17) | - | - | 36,483 | - | - | 36,483 |
| Задължение за възстановяване | - | 656 | - | - | | 656 |
| Пасиви по лизинги | | | 2,447 | 7,129 | 1,920 | 11,496 |
| Заеми от и задължения към свързани лица (Прил. 18) | - | 1,015 | 5,229 | 15,173 | - | 21,417 |

**Годината, приключваща на 31 декември 2018 г.**

| | При поискване | < 3 месеца | 3 до 12 месеца | 2 до 5 години | > 5 години | Общо |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Търговски задължения и задължения по депозити за амбалаж (Прил. 17) | - | - | 39,094 | - | - | 39,094 |
| Задължение за възстановяване | - | 1,981 | - | - | | 1,981 |
| Заеми от и задължения към свързани лица (Прил. 18) | - | 1,027 | 5,229 | 22,609 | - | 28,865 |

***Валутен риск***
Експозицията на Дружеството на валутен риск не е съществена, тъй като Дружеството няма съществени валутни експозиции, произтичащи от вземания или задължения, деноминирани във валути, различни от неговата функционална валута. Относно заема, който е дължим в ЕВРО, не съществува валутен риск, тъй като обменният курс ЕВРО / лев е фиксиран поради съществуващата в България система на Валутен съвет.

## 21. Цели и политика за управление на финансовия риск (продължение)

**Кредитен риск**
Кредитният риск се поражда от парични средства и еквиваленти, кредитни експозиции към клиенти, включващи вземания, както и вземания от свързани лица, вкл. предоставен заем.

***Управление на риска***
Дружеството изготвя политики и процедури с цел да се намали кредитният риск до приемливи нива. Поставени са критерии за оценка на кредитоспособността на клиентите, кредитни лимити, над които не се извършват доставки към клиентите или такива се реализират при определени условия. Доставки в режим на отложено плащане се договарят индивидуално за конкретни клиенти и групи стоки, само писмено. При сключване на договори за доставки, или поети ангажименти, за които дружеството е преценило, че пораждат значим кредитен риск, се изискват допълнителни обезпечения от контрагентите. Паричните транзакции се извършват с финансови институции с висок кредитен рейтинг.

***Обезценка на финансови активи, включително значими преценки***
Дружеството притежава следните групи финансови активи, които са предмет на анализ за обезценка по модела на очакваната кредитна загуба:
- търговски вземания
- търговски вземания от свързани лица
- предоставен заем към свързано лице.

Въпреки, че паричните средства и еквиваленти понадлежат на анализ за обезценка съгласно изискванията на МСФО 9, то идентифицираната загуба от обезценка е несъществена.
Провизията за обезценка свързана с финансовите активи се основава на предположения относно риска от неизпълнение и очакваните проценти на загуба. Дружеството използва преценки при определянето на тези предположения и при избора на входящи данни за изчислението на обезценката. Дружеството основава своите преценки към края на всеки отчетен период на минал опит, съществуващите пазарни условия, както и очакваното бъдещо развитие. Допълнителна информация относно използваните ключови предположения към 31 декември 2019 г и 2018 г. са описани в Приложение 11 (относно търговските вземания) и Приложение 18 (относно вземанията от свързани лица).

**Управление на капитала**
Основната цел на управлението на капитала на Дружеството е да се осигури стабилен кредитен рейтинг и капиталови показатели, с оглед продължаващото функциониране на бизнеса и максимизиране на стойността му за акционерите. Дружеството управлява капиталовата си структура и я изменя, ако е необходимо, в зависимост от промените в икономическите условия. С оглед поддържане или промяна на капиталовата си структура, Дружеството може да коригира изплащането на дивиденти на акционерите, да намали или увеличи основния си капитал, по решение на акционерите. През 2019 г., както и през 2018 г., няма промени в целите, политиките или процесите по отношение на управлението на капитала на Дружеството.

## 22. Събития след отчетния период

В края на 2019 г. за пръв път се появиха новини от Китай за COVID-19 (Коронавирус). Ситуацията в края на годината се определяше от ограничен брой случаи на неизвестен вирус, докладвани на Световната здравна организация. През първите няколко месеца на 2020 г. вирусът се разпространи в световен мащаб и отрицателното му въздействие набра скорост. Ръководството счита текущата ситуация за некоригиращо събитие, възникнало след датата на отчетния период. Тъй като към датата на издаване на този финансов отчет ситуацията е все още в развитие и въпреки че до момента няма съществено влияние върху обичайният бизнес на Дружеството, Дружеството не е в състояние оцени влиянието на COVID-19 върху бъдещото финансово състояние и финансовите резултати от дейността, но ръководството очаква, че влиянието ще бъде негативно. Ръководството на Дружеството ще продължи да наблюдава потенциалното въздействие и ще предприеме всички възможни стъпки за смекчаване на евентуалните ефекти. Следва да се отбележи, че Дружеството е въвело план за осигуряване на бизнеса и са взети предпазни мерки за опазване на здравето на хората, обезопасяване на работните места и съхраняване на паричните ресурси. Финансовото състояние на Дружеството е стабилно и разполага с достатъчно ликвидни ресурси. Към датата на подписване на отчета, Дружеството не счита че е налична заплаха за съществуването му като действащо предприятие.